

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2004

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä elokuuta 2004

N:o 697—710

SISÄLLYS

N:o		Sivu
697	Laki asianajajista annetun lain muuttamisesta	1959
698	Laki valtion oikeusaputoimistoista annetun lain 6 §:n muuttamisesta	1965
699	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	1966
700	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	1983
701	Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 23 §:n muuttamisesta	1990
702	Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	1991
703	Laki säästöpankkilain muuttamisesta	1993
704	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	1994
705	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	1996
706	Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 ja 31 §:n muuttamisesta	1999
707	Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	2001
708	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	2005
709	Laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta	2007
710	Laki henkilöstörahasistolain muuttamisesta	2011

N:o 697

Laki

asianajajista annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan asianajajista 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (496/1958) 6 a §, sellaisena kuin se on laeissa 197/1992 ja 1249/1999,
muutetaan 2, 6, 7, 9 ja 10 §,
sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 10 § laeissa 197/1992 ja 1249/1999, 7 § osaksi viimeksi mainituissa laeissa sekä 9 § laissa 458/1999 ja mainitussa laissa 1249/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 7 a—7 j § seuraavasti:

2 §

Asianajajayhdistyksen säännöissä on mainittava ainakin:

- 1) yhdistyksen nimi;
- 2) se maassa oleva kunta, joka on yhdistyksen kotipaikka;
- 3) yhdistyksen tarkoitus;
- 4) mitä maksuja jäsen on velvollinen suorittamaan ja miten ne määrätään;

5) miten yhdistyksen hallitus järjestetään ja kuinka pitkäksi ajaksi se valitaan;

6) milloin yhdistyksen tilit päätetään ja miten tilien ja hallinnon tarkastus toimitetaan;

7) millä tavoin valtuuskunta valitaan ja sen toiminta muuten järjestetään sekä milloin valtuuskunnan varsinainen kokous pidetään ja, jos sellaisia kokouksia on useita, mitkä asiat kussakin kokouksessa käsitellään;

HE 54/2004
LaVM 5/2004
EV 93/2004

8) millä tavoin tiedonannot yhdistyksen jäsenille toimitetaan;

9) miten yhdistyksen säännöt hyväksytään; sekä

10) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

Yhdistyksen sääntöihin voidaan ottaa myös muita yhdistystä ja sen jäseniä koskevia yhdistyksen toiminnan kannalta välttämättömiä määräyksiä.

Asianajajayhdistyksen säännöt ja niiden muutokset, niiden tultua yhdistyksen säännöissä määrättyllä tavalla hyväksytyiksi, vahvistetaan oikeusministeriön päätöksellä ja julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

6 §

Asianajajayhdistyksen hallituksen on valvottava, että asianajajat esiintyessään tuomioistuimissa tai muun viranomaisen luona sekä muussakin toiminnassaan täyttävät velvollisuutensa. Asianajaja on velvollinen antamaan hallitukselle tiedot, joita tätä valvontaa varten tarvitaan. Asianajajan on myös sallittava hallituksen määräämän henkilön suorittaa tarkastus hänen toimistossaan, milloin hallitus katsoo sen valvontaa varten tarpeelliseksi, sekä tällöin esitettävä ne asiakirjat, joiden tutkimista tarkastuksen toimittaminen edellyttää. Hallituksen jäsen ja tarkastuksen toimittaja eivät saa oikeudettomasti ilmaista sellaista salassa pidettävää tietoa, jonka he valvontaa suorittaessaan ovat saaneet tietää.

Ratkaistessaan asianajajayhdistyksen jäsenyyttä koskevia asioita hallituksen jäsenet toimivat virkavastuulla.

Oikeuskanslerilla on oikeus panna vireille 7 c §:ssä tarkoitettu valvonta-asia, jos hän katsoo, että asianajaja laiminlyö velvollisuutensa. Oikeuskanslerilla on myös oikeus vaatia asianajajayhdistyksen hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin asianajajaa kohtaan, jos hän katsoo, ettei tällä ole oikeutta olla asianajajana. Asianajajayhdistyksen hallitus ja asianajaja ovat velvolliset antamaan oikeuskanslerille ne tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen hänelle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten.

7 §

Asianajajayhdistyksen valvontalautakunta (*valvontalautakunta*) käsittelee ja ratkaisee

7 c §:ssä tarkoitettut valvonta-asiat ja antaa suosituksen asianajajan ja hänen asiakkaansa välisestä 7 e §:ssä tarkoitettusta palkkioriidasta.

Jos asianajajan todetaan valvonta-asian käsittelyssä ilmitulleiden seikkojen johdosta menettelleen 5 §:n 1 momentin vastaisesti, on valvontalautakunnan määrättävä hänelle *kurinpidollinen seuraamus*, joita ovat asianajajayhdistyksen jäsenyydestä erottaminen, seuraamusmaksun määrääminen, varoitus ja huomautus.

Jos asianajaja menettelee epärehellisesti tai muulla tavalla tehtävässään tahallaan loukkaa toisen oikeutta, on hänet erotettava asianajajayhdistyksen jäsenyydestä. Jos asianajajan menettelyyn liittyy lieventäviä seikkoja, hänen maksettavakseen voidaan määrätä seuraamusmaksu tai antaa hänelle varoitus.

Jos asianajaja menettelee muulla tavalla hyvän asianajajatavan vastaisesti, hänelle on annettava varoitus taikka huomautus. Jos asianajajan tässä tai 3 momentissa tarkoitettu menettely on toistuvaa tai siihen muuten liittyy raskauttavia seikkoja, hänet voidaan erottaa asianajajayhdistyksen jäsenyydestä tai hänen maksettavakseen voidaan määrätä seuraamusmaksu. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos asianajaja tekee teon, joka on omiaan alentamaan asianajajakunnan arvoa.

Seuraamusmaksu, joka suoritetaan asianajajayhdistykselle, on vähintään 500 euroa ja enintään 15 000 euroa ja sitä määrättäessä otetaan huomioon muun ohessa asianajajan menettelyn moitittavuus, kokemus asianajotehtävistä sekä taloudelliset olot niin, että seuraamus on oikeudenmukaisessa suhteessa hänen menettelyynsä.

Valvontalautakunta voi määrätä erottamista koskevan päätöksen noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Vastaavin edellytyksin kuin asianajaja on erotettava yhdistyksestä, on EU-luetteloon merkitty asianajaja poistettava EU-luettelosta.

7 a §

Valvontalautakuntaan kuuluvat puheenjohtaja sekä kahdeksan muuta jäsentä ja viimeksi mainittujen henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan sekä viiden muun jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla asianajajia.

Kolmen jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla asianajajakuntaan kuulumattomia oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita henkilöitä, jotka ovat perehtyneitä asianajotoimintaan sekä lisäksi tuomarin tehtäviin taikka oikeustieteen yliopistolliseen koulutukseen ja tutkimukseen. Valvontalautakunnan jäsenten ja varajäsenten toimikausi on kolme vuotta.

Asianajajayhdistyksen valtuuskunta valitsee valvontalautakunnan puheenjohtajan sekä asianajajakuntaan kuuluvat jäsenet ja heidän varajäsentensä. Valtioneuvosto nimittää asianajajakuntaan kuulumattomat valvontalautakunnan jäsenet ja heidän varajäsentensä oikeusministeriön esityksestä ministeriön saatua ehdokkaiden kelpoisuudesta tehtävään asianajajayhdistyksen puoltavan lausunnon. Lausuntopyyntöissä on esitettävä ehdokkaita kaksi kertaa niin paljon kuin on nimitettäviä.

Valvontalautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla, eivätkä he saa oikeudettomasti ilmaista sellaista laissa salassa pidettäväksi säädettyä tietoa, jonka he valvonta-asiaa tai palkkioriiita-asiaa käsitellessään ovat saaneet tietää.

7 b §

Valvontalautakunta voi toimia kolmena jaostona. Jaostojen kokoonpanon määrää valvontalautakunta siten, että kuhunkin jaostoon kuuluu jäseninä kaksi asianajajaa ja yksi asianajajakuntaan kuulumaton jäsen. Jaoston puheenjohtajina toimivat valvontalautakunnan puheenjohtaja ja valvontalautakunnan vuosittain keskuudestaan valitsevat kaksi varapuheenjohtajaa. Palkkioriiita-asiaa käsiteltäessä jaostossa johtaa puhetta kuitenkin asianajajakuntaan kuulumaton jäsen.

Asiat käsitellään valvontalautakunnan jaostoissa tai valvontalautakunnan täysistunnossa. Valvontalautakunnan täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kuusi muuta jäsentä on saapuvilla. Valvontalautakunnan jaosto on päätösvaltainen, kun kaikki sen jäsenet ovat saapuvilla.

Jos erimielisyyttä ilmenee, asia päätetään äänestämällä noudattaen samaa menettelyä kuin monijäsenisessä tuomioistuimessa. Valvonta-asiaa käsiteltäessä noudatetaan kuitenkin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun

lain (689/1997) 10 luvussa säädettyä äänestysmenettelyä.

7 c §

Valvonta-asia tulee vireille, kun asianajajaan kohdistuva kirjallinen kantelu, oikeuskanslerin ilmoitus tai tuomioistuimen oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 10 a §:n nojalla tekemä ilmoitus saapuu asianajajayhdistyksen toimistoon. Asia tulee vireille myös, kun asianajajayhdistyksen hallitus on päättänyt siirtää tietoonsa tulleen asian valvontalautakunnan käsiteltäväksi.

Jos kantelu on niin puutteellinen, ettei asiaa voida sen perusteella ottaa ratkaistavaksi, kantelijaa on määrääjassa kehotettava korjaamaan puute. Kantelijalle on samalla ilmoitettava, millä tavoin kantelu on puutteellinen, ja että valvontalautakunta voi jättää kantelun tutkittavaksi ottamatta, jos kantelija ei noudata saamaansa täydennyskehotusta. Valvontalautakunta ei ota tutkittavaksi aikaisemmin ratkaistua asiaa koskevaa kantelua, ellei kantelussa ole esitetty asiaan vaikuttavaa uutta selvitystä.

Jos tapahtumista, joista kantelussa on kysymys, on kulunut enemmän kuin viisi vuotta, se voidaan jättää tutkittavaksi ottamatta.

7 d §

Valvonta-asiat käsitellään valvontalautakunnan jaostossa tai täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään valvontalautakunnan puheenjohtajan sen käsiteltäviksi määräämät tai jaostojen sille siirtämät asiat. Asianajajayhdistyksestä erottamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä päättää aina täysistunto.

Menettely valvonta-asiaa käsiteltäessä on kirjallinen. Asianajajayhdistyksestä voidaan kuitenkin erottaa tai seuraamusmaksu määrätä vain, jos asiassa on järjestetty suullinen käsittely. Valvontalautakunta tai jaosto voi muulloinkin järjestää suullisen käsittelyn. Asianajaja ja kantelija on kutsuttava suulliseen käsittelyyn.

Asianajajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisua. Asianajajan tulee antaa häneltä pyydetty tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti. Kantelijalle on varattava tilaisuus lausua asianajajan antaman vastauksen johdosta. Lauta-

kunnan ja jaoston on muutoinkin huolehdittava siitä, että asia tulee riittävästi selvitettyksi.

7 e §

Palkkioriita-asia tulee vireille, kun asianajajan päämiehen tai muun asiakkaan kirjallinen hakemus saapuu asianajajayhdistyksen toimistoon. Jos hakemus on niin puutteellinen, ettei asiaa voida sen perusteella ottaa ratkaistavaksi, hakijaa on määrääjässä kehoitettava korjaamaan puute. Hakijalle on samalla ilmoitettava, millä tavoin hakemus on puutteellinen, ja että valvontalautakunta voi jättää hakemuksen ottamatta käsiteltäväksi, jos hakija ei noudata saamaansa täydennyskehotusta.

Palkkioriita-asioissa menettelyn asianosaisina ovat asianajaja ja se yhtiö, jonka lukuun hän on toiminut, ja hakija. Asianajajalle ja sille yhtiölle, jonka lukuun hän on toiminut, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisua. Hakijalle on varattava tilaisuus lausua asianajajan ja yhtiön antaman vastauksen johdosta.

Palkkioriita-asia käsitellään valvontalautakunnan jaostossa, ja menettely on kirjallinen. Jaosto voi järjestää suullisen käsittelyn, johon asianosaiset on kutsuttava.

Suosituksista ei anneta, jos hakijan oikeus vaatia palkkion alentamista on lain mukaan vanhentunut.

Suositus ei ole täytäntöönpanokelpoinen eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia.

7 f §

Jos sama palkkioriita on vireillä tuomioistuimessa ja valvontalautakunnassa ja asianajajan asiakas ilmoittaa tästä tuomioistuimelle ennen vastaamistaan pääasiaan, on asian käsittely tuomioistuimessa keskeytettävä, kunnes lautakunnan suositus on annettu.

7 g §

Valvonta- ja palkkioriita-asiaissa annettava ratkaisu on laadittava erilliseksi asiakirjaksi. Siinä on oltava:

- 1) asianimike ja ratkaisun antamispäivä;
- 2) asianosaisten nimet ja kantelijan nimi;
- 3) selostus asiassa esitetyistä vaatimuksista ja vastauksista perusteluineen;
- 4) ratkaisun perustelut;

5) lainkohdat, asianajajayhdistyksen sääntöjen kohdat ja ne hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet, joita asiassa on sovellettu;

6) lopputulos; sekä

7) ratkaisukokoonpanoon kuuluneiden nimet ja asema sekä ilmoitus siitä, onko ratkaisusta äänestetty; jos ratkaisusta on äänestetty, ratkaisuasikirjaan on liitettävä eri mieltä olleiden jäsenten mielipiteet.

Palkkioriita-asiaissa annettavaan ratkaisuun on liitettävä ohjeet siitä, miten hakijan on toimittava, jos hän haluaa saattaa palkkioriidan tuomioistuimen käsiteltäväksi.

7 h §

Asianajajayhdistyksen valvonta- ja palkkioriita-asioista on pidettävä julkista päiväkirjaa, johon on merkittävä tiedot kantelijasta tai hakijasta, asianajajasta ja tarvittaessa asianajajayhtiöstä, asianimikkeestä, ratkaisun antamispäivästä ja ratkaisun lopputuloksesta. Päiväkirjasta on myös ilmettävä asian käsittelyn vaihe. Julkiseen päiväkirjaan merkitään myös tieto siitä, onko asianajaja noudattanut valvontalautakunnan palkkioriita-asiaissa antamaa suositusta.

Julkisesta päiväkirjasta poistetaan asiaa koskeva tieto:

1) erottamisesta ja seuraamusmaksusta kymmenen vuoden kuluttua;

2) varoituksesta kuuden vuoden kuluttua; ja

3) huomautuksesta ja siitä, että seuraamusta ei ole määrätty, kolmen vuoden kuluttua valvonta-asian ratkaisun antamisesta.

Palkkioriita-asiaa koskeva tieto poistetaan kolmen vuoden kuluttua suosituksen antamisesta.

Tietoa ei kuitenkaan poisteta, jos kyseisestä asianajajasta on päiväkirjassa sellainen seuraamus tai palkkion alentamista tarkoittavaa suositusta koskeva uudempi tieto, jota ei 2 tai 3 momentin nojalla vielä voida poistaa.

7 i §

Valvonta- ja palkkioriita-asian ratkaisusta on laadittava julkinen ratkaisuseloste. Siinä on oltava:

- 1) asianimike ja ratkaisun antamispäivä;
- 2) kysymyksessä olevan asianajajan ja palkkioriita-asiaissa myös asianajajayhtiön nimi;

3) pääpiirteittäinen selostus asiasta ja ratkaisun perusteluista;

4) lainkohdat, asianajajayhdistyksen sääntöjen kohdat ja ne hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet, joita asiassa on sovellettu;

5) lopputulos; sekä

6) ratkaisukokoonpanoon kuuluneiden nimet ja asema sekä ilmoitus siitä, onko ratkaisusta äänestetty; jos ratkaisusta on äänestetty, ratkaisuselosteeseen on liitettävä eri mieltä olleiden jäsenten kannattama lopputulos ja sen perustelut.

Asianajajayhdistyksen tulee pitää ratkaisuseloste yleisön saatavilla niin kauan kuin ratkaisua koskeva tieto on 7 h §:n mukaisesti merkittynä julkiseen päiväkirjaan.

7 j §

Asiakirjan, joka on toimitettu valvontalautakunnalle valvonta- tai palkkioriiita-asian käsittelyä varten, sekä valvonta- ja palkkioriiita-asian ratkaisun sisältävän asiakirjan julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään viranomaisen asiakirjasta, jollei asianajajan salassapitovelvollisuudesta muuta johdu.

Asiakirja ei kuitenkaan tule julkiseksi, ennen kuin valvontalautakunnan ratkaisu on annettu tai kun se on asiaan osallisen saatavissa.

9 §

Asianajaja, joka menettää 3 §:ssä tarkoitettun valtion kansalaisuuden tai joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu, lakkaa olemasta asianajajayhdistyksen jäsen ja hallituksen on poistettava hänet asianajajaluettelosta.

Jos EU-luetteloon merkitty asianajaja lakkaa olemasta asianajaja siinä jäsenvaltiossa, josta hän on peräisin, hänet poistetaan EU-luettelosta.

Jos asianajaja ei enää täytä 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja kelpoisuusvaatimuksia, on hallituksen erotettava hänet yhdistyksestä.

Jos asianajaja lakkaa harjoittamasta asianajajan tointa tai jos hänellä 3 §:n 4 momentissa mainitusta syystä ei enää ole oikeutta olla asianajajana, on hänen pyydyttävä eroa asianajajayhdistyksestä. Jollei hän pyydä eroa

viipymättä, on hallituksen erotettava hänet yhdistyksen jäsenyydestä.

Ennen 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä asianajajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallituksen järjestämässä suullisessa käsittelyssä.

Asianajajayhdistyksen hallitus voi 4 momentissa säädetystä poiketen antaa eläkkeelle siirtymisen johdosta asianajotoiminnan harjoittamisen lopettavalle asianajajalle, joka välittömästi ennen eläkkeelle siirtymistään on harjoittanut asianajotoimintaa vähintään kymmenen vuotta, luvan jäädä asianajajayhdistyksen jäseneksi.

10 §

Sillä, jonka 3 §:n 4 momentissa tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus on hylätty, jota ei ole otettu EU-luetteloon taikka jolle on määrätty kurinpidollinen seuraamus tai joka on poistettu asianajajaluettelosta tai EU-luettelosta, on oikeus valittaa asianajajayhdistyksen hallituksen ja valvontalautakunnan päätöksestä Helsingin hovioikeuteen.

Oikeuskanslerilla on oikeus valittaa 7 ja 9 §:ssä tarkoitetuissa asioissa annetuista hallituksen ja valvontalautakunnan päätöksistä.

Määräaika valituksen tekemiselle on 30 päivää. Valitusajaksi alkaa siitä päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi. Viimeistään määräjän viimeisenä päivänä ennen valtion virastoissa noudatettavan työajan päättymistä on Helsingin hovioikeudelle osoitettu valituskirjelmä puhevallan menettämisen uhalla toimitettava asianajajayhdistyksen toimistoon. Asianajajayhdistyksen on viivytyksettä toimitettava valituskirjelmä liitteineen ja jäljennös valituksenalaisesta päätöksestä sekä oma lausuntonsa valituksen johdosta hovioikeuteen.

Hovioikeuden on valitusasiaa käsiteltäessä varattava oikeuskanslerille, asianajajayhdistykselle ja kantelijalle tilaisuus tulla kuulluksi valituksen johdosta ja tarvittaessa esittää todistelua ja muuta selvitystä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2004.

Tätä lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä oleviin valvonta- ja palkkioriiita-asioihin. Seuraamusten osalta tapahuneisiin tekoihin tai laiminlyönteihin sovel-

letaan sitä lakia, joka johtaa asianajajan kannalta lievempään seuraamukseen.

Tämän lain voimaan tullessa kurinpitolautakunnan jäseninä olevien toimikausi jatkuu sen määräajan loppuun, joksi heidät on valittu. Sen estämättä mitä 7 a §:n 1 momentissa säädetään, kolmatta asianajaja-

kuntaan kuulumatonta valvontalautakunnan jäsentä ja varajäsentä ensimmäistä kertaa nimitettäessä heidän toimikautensa on yhden vuoden pituinen.

Toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä jo ennen sen voimaantuloa.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri Kari Rajamäki

N:o 698

Laki

valtion oikeusaputoimistoista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion oikeusaputoimistoista 5 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (258/2002)
6 §:n 2 momentti seuraavasti:

6 §

Julkinen oikeusavustaja on asianajajayhdistyksen valvonnan alainen niin kuin asianajajista annetun lain (496/1958) 6, 7 ja 7 a—7 d §:ssä säädetään asianajajasta. Julkisen oikeusavustajan oikeuteen hakea muutosta val-

vonta-asiassa annettuun ratkaisuun sekä tällaisen muutoksenhaun käsittelyyn sovelletaan, mitä mainitun lain 10 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Kari Rajamäki*

N:o 699

L a k i**rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään rahoitus- ja vakuutusryhmittymän toiminnalle asetettavista vaatimuksista ja niiden valvonnasta. Valvonnan tarkoituksena on osaltaan turvata rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden häiriötön toiminta, edistää rahoitus- ja vakuutusryhmittymien johtamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti sekä turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja sitä vastaavaa ulkomaista luottolaitosta;

2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

3) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja sitä vastaavaa ulkomaista rahastoyhtiötä;

4) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä lukuun ottamatta, ja vastaavaa ulkomaista vakuutusyhtiötä; mitä tässä laissa säädetään vakuutusyhtiöstä sovelletaan vastaavasti vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuun vakuutusyhdistykseen;

5) *säännellyllä yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä ja vakuutusyhtiötä;

6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta, rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista yritystä; lukuun ottamatta jäljempänä kohdassa 7 tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä;

HE 69/2004
TaVM 12/2004
EV 103/2004

7) *vakuutusalan yrityksellä* vakuutusyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä ja palveluyritystä, sellaista rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä, joka on edellä tässä kohdassa tarkoitettua yrityksen tytäryritys tai sellainen omistusyhteisyrittäjä, josta tässä kohdassa tarkoitettua yritykset omistavat yhteensä suuremman osuuden kuin edellä 6 kohdassa tarkoitettua yritykset, sekä edellä tässä kohdassa tarkoitettuihin yrityksiin rinnastettavaa ulkomaista yritystä;

8) *emoyrityksellä* yritystä, jolla on toiseen yritykseen kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta;

9) *tytäryrityksellä* yritystä, johon emoyrityksellä on 8 kohdassa tarkoitettu määräysvalta;

10) *omistusyhteisyrittäjä* yritystä,

a) jonka osakkeista, jäsenosuuksista, takuusuusista tai yhtiöosuuksista toinen yritys suoraan tai välillisesti omistaa vähintään 20 prosenttia;

b) jonka osakkeiden, jäsenosuuksien, takuusuusien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä toisella yrityksellä on vähintään 20 prosenttia ja tämä äänimäärä perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen;

c) jonka hallituksen jäsenistä tai sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen, toisella yrityksellä on oikeus nimittää tai erottaa vähintään yksi viidesosa ja nimitysoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin b kohdassa tarkoitettu äänimäärä; tai

d) johon toisella yrityksellä on muu sellainen omistusosuus, joka luo näiden yritysten välille pysyvän yhteyden ja on tarkoitettu edistämään yrityksen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen toimintaa;

11) *osakasyrityksellä* emoyritystä ja sellaista yritystä, jolla on 10 kohdassa tarkoitettu omistusyhteys toiseen yritykseen;

12) *ryhmittymän omistusyhteisöllä* 3 §:n 1 momentin mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän muodostavan yritysryhmän emoyritystä, joka ei ole säännelty yritys;

13) *valvontaviranomaisella* Rahoitustarkastusta, Vakuutusvalvontavirastoa ja niitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaista;

14) *keskeisellä valvontaviranomaisella*

a) valvontaviranomaista, joka 6—8 §:n nojalla taikka vastaavan ulkomaan lain nojalla toimii rahoitus- ja vakuutusryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

b) muuta valvontaviranomaista, joka vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta valvonnasta taikka ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnasta;

c) rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan sellaisen säännellyn yrityksen valvonnasta vastaavaa viranomaista, johon ei sovelleta b kohdassa tarkoitettua konsolidoitua valvontaa tai lisävalvontaa;

d) muuta kuin edellä a—c kohdassa tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen valvonnasta vastaavaa valvontaviranomaista, jos a—c kohdassa tarkoitettua valvontaviranomaiset yksimielisesti niin päättävät.

Sovellettaessa 1 momentin 8—11 kohtaa omistus- ja ääniosuuteen luetaan myös osakkeet ja osuudet, jotka kuuluvat sellaiselle 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen perustamalle eläkesäätiölle (1774/1995) tarkoitettulle eläkesäätiölle, jonka toimintapiiriin kuuluvat henkilöt ovat työnantajayrityksen palveluksessa, tai sellaiseen vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuun eläkekassaan, jonka toimintapiirissä voivat olla yritysryhmään kuuluvan työnantajayrityksen palveluksessa olevat henkilöt.

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymällä (*ryhmittymä*) tarkoitetaan:

1) yritysryhmää, jossa osakasyritys on säännelty yritys ja joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

a) vähintään yksi yritysryhmään kuuluvista yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys;

b) rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ovat yritysryhmässä kumpikin erikseen merkittäviä 4 §:n mukaisesti laskettuna;

2) yritysryhmää, jonka emoyritys on muu kuin säännelty yritys ja joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

a) vähintään yksi emoyrityksen tytäryrityksistä on säännelty yritys;

b) vähintään yksi yritysryhmään kuuluvista yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys;

c) rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ovat yritysryhmässä kumpikin erikseen merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

d) rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus yritysryhmässä on merkittävä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla.

Yritysryhmällä tarkoitetaan 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa ryhmää, jonka muodostavat emoyritys, emoyrityksen tytäryritykset ja näiden omistusyhteisyrietykset tai, jos osakasyritys on muu kuin emoyritys, osakasyritys ja sen omistusyhteisyrietykset, sekä 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa ryhmää, jonka muodostavat emoyritys, emoyrityksen tytäryritykset ja näiden omistusyhteisyrietykset.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä valitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 a §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 a §:ssä ja vakuutusyhtiölain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset, edellyttäen että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2002) 3 §:ssä tarkoitettuun yhteenliittymään mainitun pykälän 1 momenttiin mukaan kuuluvat yhteisöt ja sellaiset vakuutusalan yritykset, joihin mainituilla yhteisöillä on yksin tai yhdessä 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettu määräysvalta tai jotka ovat tällaisen yhteisön omistusyhteisyrietyksiä;

edellyttäen, että tällaisessa ryhmässä rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten

osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla.

Ryhmittymän johdossa olevalla yrityksellä tarkoitetaan jäljempänä tässä laissa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun ryhmittymän osakasyritystä, mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettun ryhmittymän emoyritystä, 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa ryhmittymässä sitä säänneltyä yritystä, jonka taseen loppusumma on suurin, sekä 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa ryhmittymässä yhteenliittymän keskusyhteisöä.

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot

Rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus yritysryhmässä ja 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa ryhmässä on 3 §:n 1 momentin 2 d kohdassa ja 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla merkittävä, jos näiden yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ylittää 40 prosenttia yritysryhmään kuuluvien kaikkien yritysten taseiden loppusummien yhteenlasketusta määrästä. Sovellettaessa tätä momenttia työeläkevakuutusyhtiötä ei lueta yritysryhmään.

Rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus (toimialan osuus) yritysryhmään tai 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ryhmään kuuluvista kaikista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksistä ovat kumpikin merkittäviä 3 §:n 1 momentin 1 b tai 2 c kohdassa taikka 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) molempien toimialojen tase- ja pääoma-vaatimusosuuksien 3 momentin mukaisesti laskettu keskiarvo ylittää 10 prosenttia;

2) pienempään toimialaan kuuluvien yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ylittää 6 miljardia euroa;

3) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yritysten ja vakuutusalan yritysten liiketoiminnan tuottojen osuus kumpikin ylittävää 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlasketuista tuotoista.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu keskiarvo saadaan laskemalla ensin toimi-

alaan kuuluvien yritysten taseiden yhteenlasketun loppusumman suhde kaikkien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten taseiden yhteenlaskettuun loppusummaan (suhdeluku 1) ja toimialaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun pääomavaatimuksen suhde ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettuun pääomavaatimukseen (suhdeluku 2) ja laskemalla sen jälkeen suhdelukujen 1 ja 2 aritmeettinen keskiarvo. Pääomavaatimuksella tarkoitetaan tässä momentissa ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen 18 §:n 1 momentin mukaisesti laskettua omien varojen vähimmäismäärää. Jos säänneltyyn yritykseen sovelletaan konsolidoitua valvontaa tai lisävalvontaa, pääomavaatimuksella tarkoitetaan 18 §:n 2 momentin mukaisesti laskettua omien varojen vähimmäismäärää.

Jos kaksi tai useampi ryhmittymän samaan toimialaan kuuluvista yrityksistä tai, sovellettaessa 1 momenttia, kaksi tai useampi rahoitus- ja vakuutusalaan kuuluvista yrityksistä, muodostaa konsernin, johon ei kuulu olennaisessa määrin muun alan yrityksiä ja joka laatii konsernitilinpäätöksen, taseen sijasta otetaan näiden yritysten osalta huomioon konsernin tase sovellettaessa 1—3 momentin säännöksiä. Taseen ja konsernitaseen loppusummaan lisätään tätä pykälää sovellettaessa taseen ulkopuolisten sitoumusten luottolaitostoiminnasta annetun lain 77 §:n mukaisesti laskettu luottovasta-arvo. Omistusyhteisyriksen taseen loppusummasta, taseen ulkopuolisista sitoumuksista, pääomavaatimuksesta ja liiketoiminnan tuotoista otetaan tätä pykälää sovellettaessa huomioon ryhmittymään kuuluvien yritysten omistusyhteisyriksessä yhteensä omistamaa osuutta vastaava määrä. Jos omistusyhteys perustuu kokonaan tai osittain oikeuteen nimittää tai erottaa hallituksen jäseniä, taseen loppusummasta, taseen ulkopuolisista sitoumuksista, pääomavaatimuksesta ja liiketoiminnan tuotoista otetaan tätä pykälää sovellettaessa huomioon määrä, joka vastaa nimittämisen tai erottamis-oikeuden kohteena olevien hallituksen jäsenten osuutta hallituksen jäsenten kokonaismäärästä, jos tällä tavoin laskettu määrä on suurempi kuin omistusosuuden perusteella laskettu määrä.

Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n

nojalla toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena, voi antaa tarkempia määräyksiä tämän ja 5 §:n soveltamisesta.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Jos rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 1 momentissa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen 35 prosentin kynnysarvoa kolmen seuraavan vuoden ajan. Jos rahoitusalan yritysten tai vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 8 prosentin kynnysarvoa. Jos rahoitus- tai vakuutusalan yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 5 miljardin euron kynnysarvoa. Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n mukaan toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena, voi ryhmittymän muiden keskeisten valvontaviranomaisen annettua siihen suostumuksensa päättää, että ryhmittymään lakataan soveltamasta tämän momentin säännöksiä ennen edellä tarkoitettua kolmen vuoden määräajan päättymistä.

Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kynnysarvon mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua kynnysarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädetystä edellytyksistä

täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnsarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

Edellä 1 momentissa ja 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettu päätös voidaan tehdä vain muiden keskeisten valvontaviranomaisten suostumuksella ja vain jos lain soveltamisella olisi ainoastaan vähäinen merkitys lain tavoitteiden kannalta tai jos lain soveltaminen ei ole lain tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista tai se on harhaanjohtavaa. Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu päätös voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle ei ole ryhmittymän merkittävästä asemasta markkinoilla, ryhmittymän taseen ulkopuolisten sitoumusten suuresta määrästä tai muusta näihin rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

6 §

Soveltamisala

Lakia sovelletaan sellaiseen ryhmittymään, johon kuuluu ainakin yksi suomalainen säännelty yritys ja

1) jonka johdossa olevan yrityksen kotipaikka on Suomessa; tai

2) jonka johdossa olevan yrityksen kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja kaikki seuraavat edellytykset täytyvät:

a) ryhmittymän johdossa olevan yrityksen kotivaltiossa ei ole ryhmittymään kuuluvaa säänneltyä yritystä;

b) ryhmittymään kuuluva suomalainen säännelty yritys toimii sillä toimialalla, joka on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi;

c) edellä b kohdassa tarkoitettua säänneltyä yrityksen taseen loppusumma on suurempi kuin minkään sellaisen samalla toimialalla toimivan ryhmittymään kuuluvan säänneltyä yrityksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka

on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

1) ryhmittymän johdossa olevalla yrityksellä tai ainakin yhdellä 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ryhmittymän emoyrityksen säännellyistä tytäryrityksistä on kotipaikka Suomessa;

2) ryhmittymän johdossa olevalla yrityksellä ja ainakin yhdellä ryhmittymään kuuluvista säännellyistä yrityksistä on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

3) Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto ovat 8 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdessä sopineet keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että jompikumpi ensiksi mainituista valvontaviranomaisista toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena ja että ryhmittymän valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos valvontaviranomainen, joka 7 §:n nojalla toimii koordinoivana viranomaisena, on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomainen ottaa vastatakseen ryhmittymän valvonnasta.

Lakia ei sovelleta sellaiseen ryhmittymään (alaryhmittymä), jonka emoyritys on tässä laissa tai sitä vastaavassa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen tytäryritys ja viimeksi mainittua ryhmittymää valvotaan tämän lain mukaisesti tai tätä lakia vastaavalla tavalla.

Se valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voi tehdä päätöksen poiketa lain soveltamisesta 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua tapauksessa. Päätös poikkeamisesta voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle tällaiseen ryhmittymään ei ole momentissa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten läheisestä liikkeenjohdollisesta yhteydestä tai muusta siihen rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

7 §

Valvontaviranomaiset

Ryhmittymiä valvovat yhteistyössä Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oltava lisäksi yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa.

Edellä 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta johdu, Rahoitustarkastus, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö taikka ryhmittymän omistusyhteisö sellaisessa ryhmittymässä, jossa rahoitusalan yritysten osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi kuin vakuutusalan yritysten osuus. Edellä 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta johdu, Vakuutusvalvontavirasto, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys on vakuutusyhtiö taikka ryhmittymän omistusyhteisö sellaisessa ryhmittymässä, jossa vakuutusalan yritysten osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi kuin rahoitusalan yritysten osuus.

Edellä 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta johdu, Rahoitustarkastus, jos kohdassa tarkoitettu säännelty yritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö, ja Vakuutusvalvontavirasto, jos kohdassa tarkoitettu säännelty yritys on vakuutusyhtiö.

Mitä tässä laissa säädetään, ei rajoita toisen valvontaviranomaisen oikeuksia ja velvollisuuksia valvoa ryhmittymään kuuluvaa yritystä tai yritysrhmää siten kuin muussa laissa säädetään.

8 §

Valvontatehtävän siirtäminen toiselle valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 7 §:ssä säädetään, valvontaviranomainen, joka 7 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena,

voi tehdä 7 §:ssä tarkoitetun toisen valvontaviranomaisen sekä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että koordinoivana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen taikka että tällainen muu valvontaviranomainen ottaa osittain hoitaakseen, mitä tässä laissa on säädetty koordinoivan valvontaviranomaisen tehtäväksi. Sopimus, jonka mukaan ulkomaan valvontaviranomainen toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voidaan tehdä, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys ei ole suomalainen säännelty yritys ja voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla.

Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto voivat 6 §:n 2 momentissa säädetyn edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto toimii koordinoivana valvontaviranomaisena 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ryhmittymässä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sopimus voidaan tehdä, jos siihen on ryhmittymän valvonnan tehokkaan järjestämisen edellyttämä painava syy. Sopimuksesta on laadittava kirjallinen valvontapöytäkirja, joka on kaikkien keskeisten valvontaviranomaisten allekirjoitettava ja annettava tiedoksi ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle. Ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi sopimuksesta ennen valvontapöytäkirjan allekirjoittamista.

9 §

Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen, jolla on kotipaikka Suomessa, on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle kuulumisestaan ryhmittymään viivytyksettä saatuaan siitä tiedon.

Jos Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvon-

tavirasto on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, tai jos ne muuten saavat tiedon ryhmittymän syntymisestä tai lakkaamisesta, niiden on ilmoitettava tästä viipymättä toiselle valvontaviranomaiselle. Jos se valvontaviranomainen, jonka 7 §:n nojalla tulee toimia ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena, katsoo ryhmittymän kuuluvan tai lakanneen kuulumasta tämän lain soveltamisalan piiriin, on kuultuaan muita keskeisiä valvontaviranomaisia tehtävä tästä päätös ja ilmoitettava se ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle, niille ryhmittymään kuuluville säännellyille yrityksille, joiden kotipaikka on Suomessa, muille keskeisille valvontaviranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta ryhmittymän syntymistä koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi:

1) ryhmittymän johdossa oleva yritys ja sen toimiala ja kotipaikka;

2) muut ryhmittymään kuuluvat yritykset, niiden toimialat ja kotipaikat;

3) valvontaviranomainen, joka toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, sekä ryhmittymän valvontaan osallistuvat muut keskeiset valvontaviranomaiset;

4) perusteet, joilla ryhmittymän katsotaan täyttävän 4 §:ssä tarkoitetut kynnysarvot;

5) jos ryhmittymän emoyrityksen tai yhdenkään ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen kotipaikka ei ole Suomessa, peruste, jonka mukaan ryhmittymään sovelletaan Suomen lakia.

2 luku

Ryhmittymään kuuluvia yrityksiä koskevat yleiset vaatimukset

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, koordinoivalle valvontaviranomaiselle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yri-

tyksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) ryhmittymän emoyrityksen konsernitilinpäätös.

Koordinoiva valvontaviranomainen antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta. Määräyksestä on ennen sen antamista pyydettävä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto.

11 §

Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti ryhmittymän omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden tai että ryhmittymän omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös silloin, kun osuuden omistus laskee alle 1 ja 2 momentissa säädetyn suuruisen osuuksien.

Edellä 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottaneen valvontaviranomaisen on välittömästi annettava ilmoitus tiedoksi koordinoivalle valvontaviranomaiselle.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle

vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruus sekä välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutokset.

12 §

Hankinnan vastustaminen

Koordinoiva valvontaviranomainen voi kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistajien luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi ryhmittymän omistusyhteisön tai ryhmittymän terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu koordinoivan valvontaviranomaisen kiellosta huolimatta, koordinoiva valvontaviranomainen voi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon taikka jäsenluetteloon. Jos koordinoiva valvontaviranomainen osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan ryhmittymän tai sen omistusyhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, koordinoiva valvontaviranomainen voi vaatia osakkeiden tai osuuksien saantoa koskevaan osake- tai osuusluetteloon tai jäsenluetteloon tehdyn merkinnän mitätöitäväksi kerrallaan enintään vuoden määräajaksi.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on pyydettävä ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muista keskeisistä valvontaviranomaisista vastustaa hankintaa.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Ryhmittymään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua

määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen koordinoivalle valvontaviranomaiselle taikka jos koordinoiva valvontaviranomainen on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos hankinnan kohteena oleva yritys kuuluisi ryhmittymään ja yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat ryhmittymän tehokasta valvontaa.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on pyydettävä ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muu keskeinen valvontaviranomainen vastustaa hankintaa.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa ryhmittymän omistusyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen rahoitus- ja vakuustoittoiminnan tuntemus kuin ryhmittymän toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton ryhmittymän omistusyhteisön hal-

lituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa ryhmittymän vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa, velkojien etua taikka vakuutettuja etuja; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä koordinoivalle valvontaviranomaiselle.

15 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajaksi voidaan valita vain tilintarkastuslain (936/1994) 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja. Vähintään yhden ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajista on oltava tilintarkastuslain 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja tai mainitun lain 5 §:ssä tarkoitettu tilintarkastusyhteisö.

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle sellaisista ryhmittymän omistusyhteisöä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävää suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) rikkovan ryhmittymän omistusyhteisön tämän lain mukaisia velvollisuuksia;

2) vaarantavan ryhmittymän omistusyhteisön tai sen tytäryritysten toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän momentin mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

16 §

Sisäinen valvonta

Ryhmittymän emoyrityksellä on oltava ryhmittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Ryhmittymän omistusyhteisöllä sekä ryhmittymään kuuluvalla rahoitus- ja vakuutusalan yrityksellä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

3 luku

Ryhmittymän taloudellisen aseman valvonta

17 §

Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala

Sovellettaessa 18—23 §:ää ryhmittymään luetaan 3 §:stä poiketen ainoastaan rahoitus- ja vakuutusalan yritykset sekä ryhmittymän omistusyhteisö. Sovellettaessa 21—23 §:ää, ryhmittymään luetaan edellä tässä momentissa tarkoitetuista yrityksistä ainoastaan ryhmittymän emoyritys ja sen tytäryritykset sekä näiden kirjanpitolaissa tarkoitettut yhteisyritykset.

Ryhmittymään kuuluva yritys voidaan jättää huomioon ottamatta 18—23 §:ää sovellettaessa koordinoivan valvontaviranomaisen päätöksellä, jos soveltaminen ei ole tarpeen ryhmittymän valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Koordinoivan valvontaviranomaisen on ennen päätöksen antamista pyydettävä siitä muiden keskeisten valvontaviranomaisen lausunto. Yritys, joka kuuluu ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnan piiriin, voidaan lisäksi ilman valvontaviranomaisen päätöstäkin jättää huomioon ottamatta, jos se on yrityksen vähäisen mer-

kityksen vuoksi jätetty huomioon ottamatta konsolidoidussa valvonnassa tai lisävalvonnassa.

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

a) luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen luottolaitos, luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö, sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa rahoitustoimialan osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuna suurempi kuin vakuutustoimialan osuus, taikka sellainen muu rahoitusalan yritys, joka on luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, niiden omistusyhteisön taikka ryhmittymän omistusyhteisön tytär- tai omistusyhteisyritys;

b) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen sijoituspalveluyritys;

c) sijoitusrahastolain 6 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö;

d) edellä kohdissa a—c tarkoitettujen yritysten kotivaltion säännösten mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on mainituissa kohdissa tarkoitettuja yrityksiä vastaava ulkomainen yritys, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, tai muu mainituissa kohdissa tarkoitettuja yrityksiä vastaava ulkomainen yritys, jolta sen kotivaltion lain mukaan vaaditaan toimilupaa ja jonka toiminnalle on asetettu suomalaisia vakavaraisuusvaatimuksia vastaavat vaatimukset;

e) vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista toimintapääomaa ja toimintapääoman vähim-

mäismäärää, kun kyseessä on suomalainen henki- tai vahinkovakuutusyhtiö tai muu kuin g kohdassa tarkoitettu kotimainen ulkomainen henki- tai vahinkovakuutusyhtiö tai jälleenvakuutusyritys;

f) vakuutusyhdistyslain 10 a luvun mukaista toimintapääomaa ja toimintapääoman vähimmäismäärää, kun kyseessä on vakuutusyhdistys;

g) vakuutusyrityksen kotivaltion säännösten mukaista toimintapääomaa ja toimintapääoman vähimmäismäärää, kun kyseessä on ulkomainen vakuutusyritys, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, tai muu ulkomainen vakuutusyritys, jolta sen kotivaltion lain mukaan vaaditaan toimilupaa ja jonka toiminnalle on asetettu suomalaisia vakavaraisuusvaatimuksia vastaavat vaatimukset; jos tällaisia vaatimuksia sovelletaan kyseisessä valtiossa vakuutusyrityksiin, mutta ei jälleenvakuutusyrityksiin, jälleenvakuutusyrityksen toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä voidaan laskea kuin kyseessä olisi mainitun valtion vakuutusyritys;

h) vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista toimintapääomaa ja luottolaitoslain 78 §:n mukaista omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö, palveluyritys, rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö taikka sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutustoimialan osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuna suurempi kuin rahoitustoimialan osuus.

19 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus

Ryhmittymän vakavaraisuuden turvaamiseksi ryhmittymän omien varojen määrän on jatkuvasti oltava vähintään yhtä suuri kuin ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä.

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi 1 momentissa tarkoitettujen omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus. Koordinoiva valvontaviranomainen voi

myöntää ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle poikkeuksen tämän momentin soveltamisesta, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys kuuluu toiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä pykälää tai sitä vastaavaa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lakia, ja kaikki ensiksi mainittuun ryhmittymään kuuluvat yritykset sisältyvät viimeksi mainittuun ryhmittymään.

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on vahvistettava ryhmittymälle suunnitelma ryhmittymän vakavaraisuuden ylläpitämiseksi.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet

Ryhmittymän omina varoina pidetään, jollei 2—4 momentista muuta johdu, määrää, joka saadaan laskemalla yhteen ryhmittymään kuuluvien yritysten omat varat ja vähentämällä niistä ryhmittymään kuuluvien yritysten keskinäiset omat varat ja keskinäisistä liiketoimista syntynyt sisäinen kate. Ryhmittymän omien varojen vähimmäismääränä pidetään määrää, joka saadaan laskemalla yhteen ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen vähimmäismäärät.

Jos ryhmittymässä samaan toimialaan kuuluvien yritysten yhteenlaskettu omien varojen määrä ylittää näiltä yrityksiltä vaadittavan omien varojen yhteenlasketun vähimmäismäärän, näistä yhteenlasketuista omista varoista saadaan yhteenlaskettujen omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osin ottaa huomioon ryhmittymän vakavaraisuutta laskettaessa ainoastaan sellaiset omat varat, jotka täyttävät sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset omille varoille asetetut vaatimukset että vakuutusyhtiölain mukaiset toimintapäomalle asetettavat vaatimukset. Mitä tässä momentissa säädetään omista varoista ja omien varojen vähimmäismäärästä, sovelletaan vastaavasti konsolidoituihin omiin varoihin ja mukautettuun toimintapäomaan sekä konsolidoituun omien varojen vähimmäismäärään ja mukautettuun toimintapäoman vähimmäismäärään niiden yritysten osalta, jotka kuuluvat ryhmittymään kuuluvan yrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan yrityksen lisävalvonnan piiriin.

Jos ryhmittymään kuuluvan yrityksen omien varojen määrä ylittää yritykseltä vaadittavan omien varojen vähimmäismäärän, tällaisista omista varoista saadaan omien varojen vähimmäismäärän ylittävältä osin ottaa huomioon ainoastaan muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten osuus. Tässä momentissa tarkoitettuja omia varoja, joiden jakokelpoisuutta on lain, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen taikka viranomaisen päätöksen nojalla rajoitettu tai jotka muuten eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseen, ei myöskään saa lukea ryhmittymän omiin varoihin siltä osin kuin yrityksen omien varojen määrä ylittää yrityksen omien varojen vähimmäismäärän.

Jos ryhmittymään kuuluvan tytäryrityksen omien varojen vähimmäismäärä on suurempi kuin sen omien varojen määrä, erotus on otettava huomioon täysimääräisenä laskettaessa ryhmittymän vakavaraisuutta, jollei koordinoiva valvontaviranomainen yksittäistapauksessa myönnä lupaa siihen, että erotus saadaan ottaa huomioon emoyrityksen omistusosuutta tällaisessa yrityksessä vastaavassa suhteessa.

Tarkemmat säännökset ryhmittymän vakavaraisuuden laskemisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakasriskillä tarkoitetaan tässä laissa samaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön tai tällaisen henkilön kanssa samaan olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön kohdistuvien saamisten ja sijoitusten sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärää. Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin rinnastetaan luotto- ja ta-kausvakuutus.

Asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

- 1) sellaiset erät, jotka on vähennetty ryhmittymään kuuluvan yrityksen 18 §:ssä tarkoitetuista omista varoista;
- 2) valuutan ostosta tai myynnistä syntyvät erät, jotka ilmenevät tavanomaisessa selviytyksessä 48 tunnin kuluessa maksusta;
- 3) arvopapereiden ostosta tai myynnistä

syntyvät erät, jotka ilmenevät tavanomaisessa selvityksessä viiden pankkipäivän kuluessa maksusta tai arvopaperin luovutuksesta sen mukaan, kumpi näistä toteutetaan aikaisemmin;

4) vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 a §:ssä tarkoitetut sijoitussidonnaisen vakuutuksen arvonkehityksen määräävät sijoituskohteet.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan tässä laissa asiakasriskiä, jonka määrä on vähintään 10 prosenttia ryhmittymän omista varoista.

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit koordinoivalle valvontaviranomaiselle vähintään neljä kertaa vuodessa.

22 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Asiakasriski ei saa nousta sellaiseen määrään, joka ylittää 25 prosenttia tai, jos asiakasyhteisö on ryhmittymään kuuluvan yrityksen emo- tai tytäryritys taikka emoyrityksen tytäryritys, 20 prosenttia ryhmittymän omista varoista.

Suurten asiakasriskien yhteenlaskettu määrä ei saa nousta sellaiseen määrään, joka ylittää 800 prosenttia ryhmittymän omista varoista.

Jos ryhmittymän asiakasriski tai suurten asiakasriskien yhteismäärä ylittää 1 tai 2 momentissa säädetyn rajan, ryhmittymän emoyrityksen on välittömästi ilmoitettava siitä koordinoivalle valvontaviranomaiselle.

Asiakasriskeihin ei lueta tätä pykälää sovellettaessa:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 76 §:n I ryhmään luettavia eriä, jollei niiden lukeminen mainittuun ryhmään perustu ainoastaan sen ryhmän 6 kohdassa tarkoitettuun takaukseen;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtiin luettavia sellaisia eriä, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen mainittuun ryhmään perustu ainoastaan sen 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; asiakasriskiä laskettaessa saadaan lisäksi jättää huomioon ottamatta 80 prosenttia jokaisesta sellaisesta mainitun ryhmän 1 kohtaan luettavasta erästä, jonka jäljellä oleva juok-

suaika on enemmän kuin yksi vuosi, mutta enintään 3 vuotta;

3) saamisia, joiden vakuutena on talletus tai siihen rinnastettava muu arvopaperi lainan antaneessa ryhmittymään kuuluvassa yrityksessä tai tällaisen yrityksen emo- tai tytäryrityksessä;

4) ryhmittymään kuuluvan yrityksen tytäryritykseen kohdistuvia asiakasriskejä, jos tytäryritys on rahoitus- tai vakuutusalan yritys;

5) alle vuoden pituisia sitovia luottolupauksia ja niihin rinnastettavia sitoumuksia, jotka voidaan irtisanoa ehdoitta;

6) kiinnitysluottopankkilaisissa (1240/1999) tarkoitettuja julkisyhteisö- ja kiinteistövakuumallisia joukkovelkakirjalainoja ja niihin rinnastettavia ulkomaisia vakuudellisia joukkovelkakirjalainoja;

7) muita saamisia, sijoituksia ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joiden vakuutena on koordinoivan valvontaviranomaisen hyväksymiä, helposti rahaksi muutettavia arvopapereita, sekä säästöpankkien ja osuuspankkien yhteenliittymään kuulumattomien osuuspankkien asiakasriskejä laskettaessa näiden pankkien keskusrahallaitokselta olevia saamisia.

Tätä pykälää sovellettaessa asiakasriskin katsotaan kohdistuvan takaajaan, jos toinen luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai vakuutusyhtiö on antanut omavelkaisen takauksen asiakkaan puolesta. Omavelkaiseen takaukseen ja 4 momentin 3 kohdan mukaiseen talletukseen saadaan rinnastaa koordinoivan valvontaviranomaisen hyväksymät ehdot täyttävät luottojohdannaissopimukset. Ryhmittymän asiakasriskejä laskettaessa kirjanpitolaisissa tarkoitettujen yhteisyritysten asiakasriskit otetaan huomioon samassa suhteessa kuin yhteisyrityksen tase yhdistellään luottolaitoksen tai omistusyhteisön konsernitaseeseen.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi ryhmittymän emoyrityksen hakemuksesta myöntää luvan poiketa tässä pykälässä säädetystä rajoituksista, jos suuri asiakasriski kohdistuu muuhun kuin 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun, samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan luottolaitokseen, rahoituslaitokseen, palveluyritykseen tai vakuutusyhtiöön.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta

suuriin asiakasriskeihin, joita ryhmittymällä on ryhmittymän syntyessä. Jos ryhmittymän asiakasriski tai 2 momentissa tarkoitettu suurten asiakasriskien yhteenlaskettu määrä ryhmittymän syntyessä ylittää tässä pykälässä säädetyn rajan, asiakasriski ei kuitenkaan saa nousta siitä, mitä se oli ryhmittymän syntyessä.

Poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun yhteenliittymään sovelletaan, mitä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 7 §:n 4 momentissa säädetään osuuspankkien yhteenliittymän suurista asiakasriskeistä.

23 §

Muiden riskikeskittymien valvonta

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle vuosittain ryhmittymän kiinteistö- ja osakeomistukset sekä ryhmittymän osake- ja kiinteistöomistusta koskeva strategia ja ryhmittymän kokonaisuomistuksille asetetut sisäiset rajat.

Ryhmittymän emoyrityksen on lisäksi seurattava ryhmittymän liiketoimiin sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä ja asetettava niille sisäiset rajat. Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

24 §

Keskinäisten liiketoimien valvonta

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle luottolaitostoiminnasta annetun lain 71 a §:n ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n nojalla saamansa tiedot. Vakuutusvalvontaviraston on vastaavasti ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle vakuutusyhtiölain 14 b luvun 8 §:n ja vakuutusyhdistyslain 12 a luvun 8 §:n nojalla saamansa tiedot.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on lisäksi pyydettävä vastaavat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisten säänneltyjen

yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §

Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen

Jos 19 §:ssä tarkoitettujen laskelman perusteella todetaan, että ryhmittymän vakavaraisuus on negatiivinen tai vakavaraisuus on vaarantunut, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on toimitettava koordinoivan valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi tämän määräämässä ajassa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelma.

Tervehdyttämissuunnitelman tulee sisältää:

- 1) ehdotus toimenpiteistä, joita tarvitaan vakavaraisuuden tervehdyttämiseksi;
- 2) selvitys siitä, millä tavoin ehdotettujen toimenpiteiden arvioidaan vaikuttavan turvaavasti tallettajien ja sijoittajien taloudelliseen asemaan ja vakuutettuihin etuihin;
- 3) määräaika, jonka kuluessa tervehdyttämistoimenpiteet on tarkoitus toteuttaa.

Jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole voitu toteuttaa 2 momentissa tarkoitettussa määräajassa tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja, koordinoivan valvontaviranomaisen on ilmoitettava siitä ryhmittymään kuuluvien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

26 §

Tarkemmat määräykset

Koordinoiva valvontaviranomainen voi antaa finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY vaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä tämän luvun säännösten soveltamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia

tarkempia määräyksiä 19 §:n 2 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

4 luku

Tilinpäätös

27 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilinpäätös

Ryhmittymän omistusyhteisön tilikausi on kalenterivuosi. Ryhmittymän toiminnan alkamisaikana tai päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pidempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Ryhmittymän omistusyhteisön tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

28 §

Konsernitilinpäätös

Jos konsernin emoyritys on tässä laissa tarkoitettu ryhmittymän emoyritys ja ryhmittymään sovelletaan tätä lakia, konsernitilinpäätöksen laatimiseen sovelletaan, mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Sellaisten konserniyritysten tilinpäätökset, joihin sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 lukua tai vakuutusyhtiölain 10 lukua, saadaan yhdistellä konsernitilinpäätökseen muuttamatta näiden säännösten edellyttämiä tilinpäätösperiaatteita.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen konserniyritysten tytäryritys ja osakkuusyritys saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen noudattaen, mitä tällaisen konserniyrityksen konsernitilinpäätöksen laatimisesta on säädetty.

Konsernitaseessa on esitettävä erikseen rahoitusalan yritysten, vakuutusalan yritysten ja ryhmittymän omistusyhteisön varat ja velat ja konsernituloslaskelmassa vastaavasti erikseen rahoitusalan yritysten, vakuutusalan yritysten ja ryhmittymän omistusyhteisön tuotot ja kulut.

29 §

Tarkempien säännösten ja lupien antaminen

Tarkeimmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoista ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoista annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Rahoitustarkastus voi lisäksi myöntää konsernin emoyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi luvan poiketa tämän luvun säännöksistä, jos konsernin emoyritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa rahoitusalan yritysten osuus ryhmittymässä on 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla suurempi kuin vakuutusalan yritysten osuus, ja poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Mitä 1 momentissa säädetään Rahoitustarkastuksen oikeudesta myöntää lupia, sovelletaan vastaavasti Vakuutusvalvontavirastoon, jos konsernin emoyritys on vakuutusyhtiö tai sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä on momentissa mainitulla tavalla laskettuna suurempi kuin rahoitusalan yritysten osuus.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen lupien antamista valvontaviranomaisen on pyydyttävä toisen valvontaviranomaisen sekä, jos asia on kirjanpitolain tai -asetuksen (1339/1997) taikka osakeyhtiölain (734/1978) tai osuuslainsäädännön (1488/2001) yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, kirjanpitolautakunnan lausunto.

30 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen

Yritykseen, joka laatii tilinpäätöksensä tai konsernitilinpäätöksensä kansainvälisiä tilin-

päätösstandardeja noudattaen, ei sovelleta, mitä tässä luvussa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää sellaisten lisätietojen antamisesta, joita kansainväliset tilinpäätösstandardit eivät edellytä.

5 luku

Valvontaviranomaisten tehtävät

31 §

Koordinoivan valvontaviranomaisen tehtävät

Koordinoivan valvontaviranomaisen tehtävänä on:

1) valvoa, että ryhmittymään kuuluvat yritykset täyttävät, mitä niiden velvollisuudeksi on tässä laissa säädetty;

2) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa vähintään kerran vuodessa arvio ryhmittymän rakenteen selkeydestä valvonnan kannalta, organisaation toimivuudesta, sisäisen valvonnan riittävyydestä, ryhmittymän keskinäisten liiketoimien vaikutuksesta ryhmittymän säännelyihin yrityksiin, ryhmittymän riskikeskittymistä sekä omien varojen ja riskinkantokyvyn riittävytydestä;

3) koordinoida ryhmittymän valvontaa ja laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa vuosittain suunnitelma ryhmittymän valvonnasta;

4) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa suunnitelma menettelystä kriisitilanteessa;

5) pyytää toista valvontaviranomaista toimittamaan tämän valvonnassa olevien ryhmittymään kuuluvien yritysten tarkastuksia niin usein ja siinä laajuudessa kuin ryhmittymän valvonnan kannalta on tarpeen sen valvonnan lisäksi, mitä toinen valvontaviranomainen sitä koskevan lainsäädännön nojalla muuten harjoittaa, sekä toimittaa itse tällaisia tarkastuksia niissä ryhmittymään kuuluvissa yrityksissä, jotka eivät muuten ole julkisen valvonnan alaisia tai joissa toinen valvontaviranomainen ei ole kohtuullisessa ajassa edellä tarkoitettua pyynnön saatuaan toimitanut tarkastusta;

6) tehdä tarpeelliset esitykset muille valvontaviranomaisille niistä toimenpiteistä, jot-

ka koordinoiva valvontaviranomainen katsoo aiheellisiksi ryhmittymästä saatujen tietojen perusteella.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on ilmoitettava muulle valvontaviranomaiselle etukäteen 5 kohdassa tarkoitettua tarkastuksen toimittamisesta viimeksi mainitun valvontaviranomaisen valvottavassa.

32 §

Valvontaviranomaisten välinen tiedonvaihto

Koordinoivan valvontaviranomaisen on toimitettava muille valvontaviranomaisille viipymättä tämän lain nojalla tekemänsä päätökset ja tämän lain nojalla saamansa ilmoitukset ja muut ryhmittymän valvonnan kannalta merkittävät tiedot sekä 31 §:n nojalla laaditut selvitykset ja suunnitelmat.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oma-aloitteisesti toimitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle tämän 31 §:ssä säädettyjen tehtävien täyttämiseksi tarpeelliset tiedot ja valvottaviaan koskevat merkittävät päätökset ja valvottavilleen määräämänsä seuraamukset. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi koordinoivan valvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle muut ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeelliset, valvontaviranomaisen hallussa olevat tiedot.

Ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen vaihtamisen lisäksi Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oma-aloitteisesti toimitettava toisilleen ja muille ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville viranomaisille valvontatoiminnassaan saamansa tiedot, joilla voi olla olennaista merkitystä toisen valvontaviranomaisen valvontatehtävän kannalta.

6 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Salassapitovelvollisuus

Joka ryhmittymään kuuluvan yrityksen taikka sen asiamiehen tai ryhmittymään kuuluvan yrityksen lukuun toimivan muun yri-

tyksen toimituksen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammatillisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle. Ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, rahastoyhtiön, vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön ja vakuutusyhtiölain 1 luvun 5 b §:ssä tarkoitetun palveluyrityksen salassapitovelvollisuudesta säädetään erikseen.

Ryhmittymään kuuluvalla 1 momentissa tarkoitetulla yrityksellä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain mukaan oikeus saada sellaisia tietoja.

Ryhmittymään kuuluvalla 1 momentissa tarkoitetulla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan ryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

34 §

Ryhmittymään kuuluvan yrityksen velvollisuus antaa tietoja ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle

Ryhmittymään kuuluva yritys on sen esitettävä, mitä muualla laissa säädetään, velvollinen antamaan ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle tiedot, jotka ovat sille tarpeen tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. Ryhmittymän johdossa olevalla

yrityksellä on sama salassapitovelvollisuus kuin tiedot luovuttaneella yrityksellä.

35 §

Uhkasakko ja muut toimivaltuudet

Jos ryhmittymään kuuluva yritys ei ole noudattanut, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa säädetty, yritystä valvova valvontaviranomainen tai, mikäli yritys ei muuten kuin tämän lain nojalla ole julkisen valvonnan alainen, koordinoiva valvontaviranomainen voi uhkasakolla velvoittaa yrityksen täyttämään tällaisen velvollisuuden.

Uhkasakon tuomitsemisen maksettavaksi sovelletaan, mitä 1 momentissa tarkoitetun valvontaviranomaisen määräämän uhkasakon maksettavaksi tuomitsemisesta on erikseen säädetty.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, Rahoitustarkastuksen valvontavaltuuksista koordinoivana valvontaviranomaisena ryhmittymän omistusyhteisöön nähden on voimassa, mitä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) säädetään, ja Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksista koordinoivana valvontaviranomaisena ryhmittymän omistusyhteisöön nähden, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään.

36 §

Rangaistussäännökset

Joka hankkii osakkeita tai osuuksia tahallaan 12 tai 13 §:n vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

37 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen ja toimitusjohtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut tätä lakia tai sen nojalla annettuja asetuksia tai määräyksiä rikkomalla.

38 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004. Tällä lailla kumotaan 25 päivänä tammikuuta 2002 annettu laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (44/2002). Kumotun lain 3 luvun säännöksiä sovelletaan kuitenkin 1.1.2005 saakka. Tämän lain 3 ja 4 luvun säännöksiä sovelletaan 1.1.2005 lukien.

Jos ryhmittymän suuret asiakasriskit lain voimaan tullessa ylittävät 22 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn rajan, ryhmittymään ei sovelleta, mitä mainituissa momenteissa säädetään. Ryhmittymän asiakasriski tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettu suurten asiakasriskien yhteenlaskettu määrä ei tällöin kuitenkaan saa nousta suuremmaksi kuin mitä se lain voimaan tullessa oli.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 700

L a k i

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 67 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1683/1995 ja 1340/1997,
muutetaan 5 §:n 5 momentti, 8 §, 10 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 a §:n 1—3 momentti, 19 a §:n 1 momentti, 7 luvun otsikko, 68 §:n 1 momentti, 70 §:n 4 momentin 4 kohta sekä 71 a §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 5 momentti, 16 §:n 1 momentti, 19 a §:n 1 momentti ja 71 a §:n otsikko ja 1 ja 2 momentti laissa 45/2002, 8 § osittain laeissa 69/2003 ja 588/2003, 10 §:n 2 momentti ja 17 a §:n 1—3 momentti viimeksi mainitussa laissa, 68 §:n 1 momentti mainitussa laissa 1340/1997, sekä 70 §:n 4 momentin 4 kohta laissa 75/2003, sekä
lisätään lakiin uusi 9 a ja 9 b §, 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 588/2003, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, ja uusi 6 momentti, 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 949/1996 ja mainitussa laissa 588/2003, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 16 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 45/2002, uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, ja uusi 6 ja 7 momentti, lakiin uusi 68 a §, 70 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 75/2003 ja 588/2003, uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi, 71 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 45/2002, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 80 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 588/2003, uusi 2 momentti, sekä 81 §:ään sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1340/1997 ja 75/2003, uusi 3 momentti, seuraavasti:

HE 69/2004
TaVM 12/2004
EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

4 440201/106

1 luku

9 a §

Yleiset säännökset*Konsolidointiryhmään sovellettavien säännösten alueellinen soveltamisala*

5 §

Konserni ja konsolidointiryhmä

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, tämän lain 16 §:n 4 momenttia sekä 21, 22 ja 65 d §:ää sovellettaessa konsolidointiryhmän emoyrityksenä ja rahoituslaitoksena pidetään, jollei Rahoitustarkastus yksittäistapauksessa toisin määrää, sellaista rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jonka ryhmittymässä rahoitusalan yritysten osuus on mainitun lain 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa lasketulla tavalla suurempi kuin vakuutusalan yritysten osuus, ja konsolidointiryhmän tytäryrityksenä sellaista sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä, johon konsolidointiryhmän emoyrityksellä on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräysvalta. Rahoitustarkastuksen on ennen edellä tässä momentissa tarkoitettua päätöstä pyydettävä asiasta lausunto muilta keskeisiltä valvontaviranomaisilta.

8 §

Toiminimi

Muu kuin talletuspankki, Suomen Pankki tai Pohjoismaiden Investointipankki ei toiminimessään saa käyttää nimitystä "pankki", jollei ole ilmeistä, että nimityksen käyttäminen ei viittaa harhaanjohtavasti talletuspankin toimintaan.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa säädetään, yritys saa käyttää toiminimessään viittausta sen kanssa samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan talletuspankin toiminimeen. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluva yritys saa lisäksi toiminimessään käyttää viittausta osuuspankkeihin.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan vastaavasti aputoiminimeen ja toissijaiseen tunnukseen.

Tämän lain konsolidointiryhmää koskevia säännöksiä sovelletaan konsolidointiryhmään, johon kuuluu ainakin yksi suomalainen luottolaitos ja

1) jonka emoyrityksen kotipaikka on Suomessa; tai

2) jonka emoyrityksen kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) emoyrityksen kotivaltiossa ei ole konsolidointiryhmään kuuluvaa luottolaitosta;

b) konsolidointiryhmään kuuluvan suomalaisen luottolaitoksen taseen loppusumma on suurempi kuin minkään sellaisen luottolaitoksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

1) konsolidointiryhmän emoyrityksellä tai ainakin yhdellä konsolidointiryhmään kuuluvalla luottolaitoksella on kotipaikka Suomessa;

2) konsolidointiryhmän emoyrityksellä ja ainakin yhdellä konsolidointiryhmään kuuluvalla luottolaitoksella on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

3) Rahoitustarkastus on 9 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa siitä, että Rahoitustarkastus toimii konsolidoidusta valvonnasta vastaavana valvontaviranomaisena ja että konsolidoituun valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos Rahoitustarkastus on sopinut muiden konsolidointiryhmään kuuluvien ulkomaisten luottolaitosten valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomaisena ottaa vastatakseen konsolidoidusta valvonnasta.

9 b §

Valvontatehtävän siirtäminen toiselle valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 9 a §:ssä säädetään, Rahoitustarkastus voi tehdä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että konsolidoidusta valvonnasta vastaavana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen. Tässä momentissa tarkoitettu sopimus voidaan tehdä, jos konsolidointiryhmän emoyritys ei ole suomalainen säännelty yritys.

Rahoitustarkastus voi 9 a §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Rahoitustarkastus toimii konsolidoidusta valvonnasta vastaavana valvontaviranomaisena 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettussa konsolidointiryhmässä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sopimus voidaan tehdä, jos siihen on konsolidoidun ryhmittymän valvonnan tehokkaan järjestämisen edellyttämä painava syy. Sopimuksesta on laadittava kirjallinen valvontapöytäkirja, joka on kaikkien konsolidointiryhmään kuuluvien luottolaitosten valvonnasta vastaavien viranomaisten allekirjoitettava ja annettava tiedoksi konsolidointiryhmän emoyritykselle.

10 §

Toimilupa

Talletuspankin toimilupahakemuksesta on pyydetävä talletussuojarahaston lausunto. Toimilupahakemuksesta on lisäksi pyydetävä sijoittajien korvausrahaston lausunto, jos luottolaitos voi yhtiöjärjestyksensä mukaan tarjota sijoituspalveluja.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai vakuutusyhtiön emoyri-

tyksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydetävä tuon valtion asianomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määrittämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä tai vakuutusyhtiössä. Tässä momentissa tarkoitettussa lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydetävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai luottolaitoksen valvonnan kannalta.

Toimilupa myönnetään myös sellaiselle Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Lupahakemuksesta on pyydetävä kyseisen valtion rahoitusmarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään Eurooppayhtiönä Suomessa.

11 §

Toimiluvan myöntäminen

Jos luottolaitos kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, johon ei 9 a §:n nojalla sovelleta Suomen lakia, toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla taikka että luottolaitoksen kuuluminen tällaiseen konsolidointiryhmään ei muuten vaaranna luottolaitoksen toiminnan vakautta. Luottolaitoksen kuulumisen tässä momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään katsotaan vaarantavan luottolaitoksen toiminnan vakauden, jollei voida osoittaa, että konsolidoitu

vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia. Mitä tässä momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti muuhun kuin rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

16 §

Luotonanto ja sijoittaminen eräissä tapauksissa

Luottolaitoksen lähipiiriin kuuluvalla luonnolliselle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle annettavaa luottoa ja siihen rinnastettavaa muuta rahoitusta koskevat päätökset sekä lähipiiriin kuuluvaan yritykseen sijoittamista koskevat päätökset taikka tällaiseen luotonantoon ja sijoittamiseen sovellettavat yleiset ehdot on hyväksyttävä luottolaitoksen hallituksessa. Tässä pykälässä tarkoitettujen muiden liiketoimien kuin tavanomaisten henkilöluottojen ehtoihin sovelletaan, mitä 71 a §:n 3 momentissa säädetään.

Luottolaitoksen lähipiiriin kuuluvat:

1) se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 5 prosenttia luottolaitoksen osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta luottolaitoksen konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka luottolaitoksessa määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen;

2) luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsen, hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitettussa yrityksessä oleva henkilö;

3) 2—3 kohdassa tarkoitettun henkilön lapset sekä aviopuoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö;

4) yhteisö ja säätiö, jossa edellä tässä momentissa tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Luottolaitoksen on pidettävä luetteloa 2 momentissa tarkoitetuista luonnollisista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä. Luettelon tiedot ja siinä tapahtuneet muutokset sekä luettelossa mainituille luonnollisille henkilöille, yhteisöille ja säätiöille myönnettyjä luottoja tai yhteisöön tehtyjä sijoituksia koskevat 1 momentissa tarkoitettut päätökset tai ehdot on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan suomalaiseen rahoituslaitokseen.

Rahoitustarkastus voi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen päätösten kirjaamisesta sekä 3 momentissa tarkoitettua luettelon pitämisestä ja mainitussa momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus voi lisäksi antaa valvonnan kannalta tarkempia määräyksiä siitä, milloin 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua yhtiötä pidetään koko konsernin kannalta vähäisenä.

17 a §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

Luottolaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voi-

daan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen omistusyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

19 a §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Luottolaitos tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle taikka jos Rahoitustarkastus on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

7 luku

Maksuvalmius

68 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Luottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys eivät saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai konsolidoidulle vakavaraisuudelle tai luottolaitoksen maksuvalmiudelle. Luottolaitoksella ja sen konsolidointiryhmään kuulu-

valla yrityksellä on oltava toimintaansa nähdessä riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

68 a §

Riskikeskittymien valvonta

Luottolaitoksen on seurattava liiketoiminnassa sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä ja asetettava niille sisäiset rajat. Luottolaitoksen on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

Mitä 1 momentissa säädetään luottolaitoksesta ja sen riskeistä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön ja konsolidointiryhmän kokonaisriskeihin.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän mukaisen ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja siitä, kuinka usein ilmoitukset on tehtävä.

70 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Asiakasriskeihin ei lueta tätä pykälää sovellettaessa:

4) luottolaitoksen tytäryritykseen kohdistuvia 1 momentissa tarkoitettuja saamisia, sijoituksia ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia, jos tytäryritys on luottolaitos, rahoituslaitos tai palveluyritys, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään; mitä tässä kohdassa säädetään konsolidointiryhmään kuuluvista yrityksistä, sovelletaan vastaavasti luottolaitoksen kanssa samaan, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluviin mainitun lain 17 §:ssä tarkoitettuihin yrityksiin, jotka ovat luottolaitoksen tytäryrityksiä;

Rahoitustarkastus voi luottolaitoksen hakemuksesta myöntää luvan poiketa tässä pykälässä säädettyistä rajoituksista, jos suuri asiakasriski kohdistuu muuhun kuin 4 momentin

4 kohdassa tarkoitettuun, luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan luottolaitokseen, rahoituslaitokseen, palveluyritykseen tai vakuutusyhtiöön. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisön jäsenluottolaitosten asiakasriskejä laskeuttaessa, jos suuri asiakasriski kohdistuu mainitussa pykälässä tarkoitettuihin yhteenliittymään luettaviin yhteisöihin.

71 a §

Sisäiset liiketoimet

Luottolaitoksen, tai jos luottolaitos kuuluu konsolidointiryhmään, konsolidointiryhmän emoyrityksen on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle sellaisista liiketoimista, joissa yhtenä osapuolena on luottolaitos tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ja toisena osapuolena:

1) samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys;

2) samaan konsolidointiryhmään kuuluvaton yritys, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan konserniin tai on luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen kirjanpitolaissa tarkoitettu omistusyhteisyrittäjä;

3) sellainen luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvan työnantajayrityksen perustama eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, jonka toimintapiiriin kuuluvat henkilöt ovat työnantajayrityksen palveluksessa;

4) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu eläkekassa, jonka toimintapiirissä voivat olla luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvan työnantajayrityksen palveluksessa olevat henkilöt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä vähintään neljännesvuosittain sellaisista liiketoimista, joiden arvo, tai jos keskenään samanlaisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona

euroa tai 5 prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen omista varoista, jollei Rahoitustarkastus hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalta yritykseltä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi, eikä muuhunkaan tytäryrityksen rahoittamiseen silloin, kun tytäryritys on samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos tai palveluyritys taikka samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluva rahoitus- tai vakuutusalan yritys ja emoyritys huolehtii yleisesti konsolidointiryhmän tai ryhmittymän varainhallinnasta.

80 §

Omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen kartuttamisvelvollisuus

Jos luottolaitos on rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymän osakasyritys tai tällaisen ryhmittymän emoyrityksen tytäryritys ja ryhmittymän omien varojen määrä vähenee alle mainitun lain 19 §:ssä säädetyn määrän, luottolaitokseen sovelletaan vastavasti, mitä edellä 1 momentissa säädetään. Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä pyydettävä siitä lausunto muilta mainitussa laissa tarkoitetuilta keskeisiltä valvontaviranomaisilta.

81 §

Vakavaraisuudesta ja suurista asiakasriskeistä johtuvat voittovarojen käytön rajoitukset

Jos luottolaitos on rahoitus- ja vakuutus-

ryhmittymistä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymän osakasyritys tai tällaisen ryhmittymän emoyrityksen tytäryritys ja ryhmittymän omien varojen määrä vähenee alle mainitun lain 19 tai 22 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, luottolaitokseen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvaan yritykseen sovelletaan vastaavasti, mitä edellä

1 ja 2 momentissa säädetään. Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä pyydyttävä siitä lausunto muilta mainitussa laissa tarkoitetuilta keskeisiltä valvontaviranomaisilta.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

1990

N:o 701

L a k i

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 23 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1346/1997, sekä

muutetaan 23 §:n otsikko seuraavasti:

23 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

HE 69/2004
TaVM 12/2004
EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

N:o 702

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1501/2001) 2 § sekä
lisätään lakiin uusi 5 a ja 5 b § seuraavasti:

2 §

Vähintään yhdellä luottolaitoksen perustajalla ja vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä sekä toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka, tai jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna luottolaitoksen tehokasta valvontaa eikä luottolaitoksen hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

5 a §

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on pyydettävä Rahoitustarkastukselta lausunto siitä, miten sulautumisen täytäntöönpano vaikuttaa velkojan asemaan ja onko sulautuminen tarpeen panna täytäntöön viivytyksettä luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi. Rekisteriviranomaisen on sen estämättä, mitä osakeyhtiölain 14 luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään täytäntöönpanoluvan myöntämisen edellytyksistä, myönnettävä täytäntöönpanolupa vel-

kojan vastustuksesta huolimatta, jos Rahoitustarkastus katsoo lausunnossaan, että sulautumisen täytäntöönpano ei heikennä velkojan taloudellista asemaa ja sulautumisen täytäntöönpano viivytyksettä on tarpeen luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi.

5 b §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen sovelletaan, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myön-

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

5 440201/106

tämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen osakeyhtiölain 6 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua määräpäivää vain, jos Rahoitus-tarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 703

L a k i**säästöpankkilain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 2 §:n 2 momentti ja 42 §:n 3 momentti, sekä
lisätään 73 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Vähintään yhdellä perustajalla on oltava asuinpaikka, tai jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna pankin tehokasta valvontaa eikä pankin hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

42 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna pankin tehokasta valvontaa eikä pankin hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Vajaavaltainen taikka konkurssissa oleva ei voi olla isäntänä, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

73 §

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on pyydettävä Rahoitustarkastukselta lausunto siitä, miten sulautumisen täytäntöönpano vaikuttaa velkojan asemaan ja onko sulautuminen tarpeen panna täytäntöön viivytyksettä luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi. Rekisteriviranomaisen on sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään täytäntöönpanoluvan myöntämisen edellytyksistä, myönnettävä täytäntöönpanolupa velkojan vastustuksesta huolimatta, jos Rahoitustarkastus katsoo lausunnossaan, että sulautumisen täytäntöönpano ei heikennä velkojan taloudellista asemaa ja sulautumisen täytäntöönpano viivytyksettä on tarpeen luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

N:o 704

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä joulukuuta 2001 osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 4 §:n 2 ja 3 momentti,
muutetaan 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 3 § osaksi laissa 77/2003, sekä
lisätään lakiin uusi 23 a § seuraavasti:

2 §

Vähintään yhdellä luottolaitoksen perustajalla ja vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä sekä toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka, tai jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Rahoitustarkastus myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna luottolaitoksen tehokasta valvontaa eikä luottolaitoksen hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

3 §

Tässä laissa tarkoitetun osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat:

- 1) yhteenliittymän keskusyhteisö;
- 2) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki;
- 3) muut keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvat yhteisöt;
- 4) jäsenluottolaitokset;
- 5) jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmään kuuluvat yhteisöt;

6) sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista tämän lain 45 ja 46 §:n mukaisesti;
- b) yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla;
- c) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki on keskusyhteisön luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tytäryritys.

Keskusyhteisö on osuuskuntalain 2 §:ssä tarkoitettu osuuskunta, joka on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia. Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä velvollisuus valvoa niiden

HE 69/2004
TaVM 12/2004
EV 103/2004

toimintaa. Keskusyhteisö ei saa antaessaan ohjeita, suorittaessaan valvontaa, myöntäessään lupia tai muutoin hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään asettaa jäsenluottolaitoksia keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perusteltua syytä. Keskusyhteisö on luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu rahoituslaitos.

Keskusyhteisöllä ja osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivalla liikepankilla on hallintoneuvosto. Keskusyhteisön hallintoneuvoston jäsenet muodostavat liikepankin hallintoneuvoston jäsenten enemmistön. Keskusyhteisön hallituksen puheenjohtaja toimii 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna liikepankin hallituksen puheenjohtajana.

Keskusyhteisön konsolidointiryhmään luetaan keskusyhteisö, sen omistusyhteisö sekä luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, joka on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tytäryritys. Konsolidointiryhmään luetaan lisäksi luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, jolla on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryritysten kanssa yhteinen hallinto tai jota johdetaan keskusyhteisön, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteisesti.

Jäsenluottolaitoksen on oltava keskusyhteisön jäsen. Jäsenluottolaitoksia voivat olla osuuspankit, 32 §:ssä tarkoitettut osuuspankkiosakeyhtiöt, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki ja ne luottolaitokset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt omistavat yksin tai yhdessä yli puolet.

4 §

Keskusyhteisön ja siihen kuuluvien luottolaitosten konsolidoidun maksuvalmiuden

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

on oltava turvattu luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun mukaisesti.

5 §

Keskusyhteisö tai jäsenluottolaitos taikka niiden konsolidointiryhmään kuuluva yhteisö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa keskusyhteisön, jäsenluottolaitoksen tai koko yhteenliittymän vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Keskusyhteisöllä tulee olla koko yhteenliittymään nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät. Jäsenluottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yhteisöllä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

23 a §

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on pyydettävä Rahoitustarkastukselta lausunto siitä, miten sulautumisen täytäntöönpano vaikuttaa velkojan asemaan ja onko sulautuminen tarpeen panna täytäntöön viivytyksettä luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi. Rekisteriviranomaisen on sen estämättä, mitä osuuskuntalain 16 luvun 12 §:n 3 momentissa säädetään täytäntöönpanoluvan myöntämisen edellytyksistä, myönnettävä täytäntöönpanolupa velkojan vastustuksesta huolimatta, jos Rahoitustarkastus katsoo lausunnossaan, että sulautumisen täytäntöönpano ei heikennä velkojan taloudellista asemaa ja sulautumisen täytäntöönpano viivytyksettä on tarpeen luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Widenroos*

N:o 705

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1996 sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 6 §:n 5 momentti, 12 b §:n 1—3 momentti, 15 b §:n 1 momentti ja 31 §:n otsikko, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 5 momentti, 15 b §:n 1 momentti ja 31 §:n otsikko laissa 48/2002 ja 12 b §:n 1—3 momentti laissa 596/2003, sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 596/2003 uusi 2, 5 ja 7 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi ja nykyinen 4 momentti 6 momentiksi, sekä 31 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1347/1997 ja mainituissa laeissa 48/2002 ja 596/2003, uusi 7 momentti seuraavasti:

6 §

Konsolidointiryhmä

Sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään sovelletaan vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 a ja 9 b §:ssä säädetään luottolaitoksen konsolidointiryhmää koskevien säännösten alueellisesta soveltamisalasta.

10 §

Toimiluvan myöntäminen

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, johon 6 §:n 5 momen-

tin nojalla ei sovelleta Suomen lakia, toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla taikka että sijoituspalveluyrityksen kuuluminen tällaiseen konsolidointiryhmään ei muuten vaaranna sijoituspalveluyrityksen toiminnan vakautta. Sijoituspalveluyrityksen kuulumisen tässä momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään katsotaan vaarantavan sijoituspalveluyrityksen toiminnan vakauden, jollei voida osoittaa, että konsolidoitu vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia. Mitä tässä momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

vastaavasti sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon mainitun lain 6 §:n nojalla ei sovelleta Suomen lakia.

— — — — —
 Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydetävä tuon valtion asianomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Tässä momentissa tarkoitettussa lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydetävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.

— — — — —
 Lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on lisäksi pyydetävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

12 b §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa sijoituspalveluyri-

tystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa sijoituspalveluyrityksen vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

15 b §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Sijoituspalveluyritys tai sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen Rahoitustarkastukselle taikka jos Rahoitustarkastus on ilmoi-

tuksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetystä ajassa.

31 §

Omien varojen vähimmäismäärä ja sisäiset liiketoimet

Jos sijoituspalveluyritys on rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus- ja vakuutusryhmittymän osakasyritys tai tällaisen ryhmittymän emoyrityksen tytäryritys ja ryhmittymän omien

varojen määrä vähenee alle mainitun lain 19 tai 22 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, sijoituspalveluyritykseen sovelletaan, mitä edellä 5 momentissa säädetään, sekä sijoituspalveluyritykseen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvaan yritykseen, mitä edellä 6 momentissa säädetään. Rahoitustarkastuksen on ennen 5 ja 6 momentissa tarkoitettujen päätösten tekemistä pyydettävä niistä lausunto muilta mainitussa laissa tarkoitetuilta keskeisiltä valvontaviranomaisilta.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 706

L a k i**Rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 ja 31 §:n muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä kesäkuuta 2003 Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) 15 §:n
 4 momentti ja 31 § seuraavasti:

15 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus

Mitä 1—3 momentissa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konserniin tai konsolidointiryhmään taikka joka on valvottavan osakkuusyritys. Rahoitustarkastuksella on lisäksi oikeus saada valvottavalta valvottavan kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä koskevat 2 momentissa tarkoitettut tiedot sekä tarkastettavakseen valvottavalla olevat tällaisia tietoja sisältävät asiakirjat ja muut tallenteet ja tarpeelliset jäljennökset niistä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään koti- tai ulkomaiseen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvasta yrityksestä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

kuuluvaan kotimaiseen tai ulkomaiseen yritykseen silloin, kun Rahoitustarkastus on mainitussa laissa tarkoitettu koordinoiva valvontaviranomainen tai Rahoitustarkastus muuten suorittaa sille mainitun lain perusteella kuuluvia tehtäviä.

31 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus ulkomaiseen konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä

Rahoitustarkastuksella on oikeus suorittaa tarkastus Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään, ja tällaisen yrityksen emoyrityksen Suomessa olevassa tytäryrityksessä, jos kyseisen valtion rahoitustoimintaa valvovalla viranomaisella on toimivalta tarkastaa tällaista yritystä ja valvontaviranomainen pyytää tarkastusta konsolidoidun valvonnan suorittamiseksi. Ra-

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

6 440201/106

hoitustarkastuksen oikeuteen saada tietoja tässä momentissa tarkoitettulta yritykseltä sovelletaan, mitä 15 §:ssä säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu vähintään yksi sellainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö, jolla on kotipaikka toisessa valtiossa.

Jos toisen valtion rahoitustoimintaa valvovalla valvontaviranomaisella on tarvetta tarkastaa Suomessa 1 momentissa tarkoitettua yritystä koskevia konsolidoidun valvonnan tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnan kannalta olennaisia tietoja, sen on pyydettävä Rahoitustarkastukselta tarkastuksen suorittamista. Rahoitustarkastuksen on täytettävä pyyntö joko suorittamalla tarkastus itse tai antamalla pyynnön esittäneen valvontaviranomaisen osallistua Rahoitustarkastuksen suorittamaan tarkastukseen.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle, jollei Rahoitustarkastus mainitun viranomaisen kanssa muuta sovi, oma-aloitteisesti maini-

tussa momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvien valvottaviensa vakavaraisuutta, suuria asiakasriskejä ja muita riskikeskittymiä sekä tällaisten valvottavien sisäistä valvontaa ja riskienhallintamenetelmiä koskevat tiedot samoin kuin valvontatoiminnassaan saamansa 1 momentissa tarkoitettun konsolidointiryhmän tai ryhmittymän rakennetta, taloudellista asemaa, omistusta, johtoa ja organisaatiota, toimintastrategiaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä tiedonkeruujärjestelmää ja sen luotettavuutta koskevat olennaiset tiedot, luottolaitostoiminnasta annetun lain 71 a §:ssä tarkoitettuja keskinäisiä liiketoimia koskevat tiedot sekä valvottaviaan koskevat merkittävät päätökset sekä valvottavilleen määräämänsä merkittävät seuraamukset. Rahoitustarkastuksen on lisäksi ulkomaan viranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle muut konsolidointiryhmän tai ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 707

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 5 b §, 2 luvun 1 a §:n 2 momentti, 2 a luvun 17 §, 7 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti, 10 luvun 11 §:n 5 momentti, 14 luvun otsikko ja 3 § ja 14 b luvun 1 §:n 4, 5 ja 9 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 5 b §, 2 a luvun 17 §, 7 luvun 3 §:n 2 momentti ja 10 luvun 11 §:n 5 momentti laissa 49/2002, 2 luvun 1 a §:n 2 momentti ja 7 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 611/1997 sekä 14 luvun 3 § ja 14 b luvun 1 §:n 4, 5 ja 9 kohta laissa 949/2000 sekä *lisätään* 2 luvun 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 79/1999, uusi 2 ja 3 momentti ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 416/2004, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 389/1995 ja mainitussa laissa 949/2000, uusi 7 momentti, 14 lukuun uusi 4 a § ja 14 b luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 949/2000, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

5 b §

Tässä laissa *vakuutusomistusyhteisöllä* tarkoitetaan emoyritystä, jonka pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat vakuutusyrityksiä, ulkomaista jälleenvakuutusyrityksiä tai kolmannen maan vakuutusyrityksiä ja joista vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyhtiö. Vakuutusomistusyhteisönä ei kuitenkaan pidetä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) soveltamisalan piiriin kuuluvaa ryhmittymän omistusyhteisöä. Edellä tässä

pykälässä mainituilla yrityksillä tarkoitetaan jäljempänä 14 b luvun 1 §:ssä määriteltyä emoyritystä, tytäryritystä, vakuutusyritystä, ulkomaista jälleenvakuutusyritystä ja kolmannen maan vakuutusyritystä.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

1 a §

Vähintään yhdellä perustajista on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei sosiaali- ja terveysministeriö myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

ei vaaranna vakuutusyhtiön tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhtiön hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

2 a §

Jos perustettava vakuutusosakeyhtiö tulee olemaan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen, luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tytäryhtiö tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen, luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen tytäryhtiö taikka jos määräysvalta perustettavassa vakuutusyhtiössä tulee olemaan samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneessa vakuutusyrityksessä, luottolaitoksessa tai sijoituspalveluyrityksessä, sosi-aali- ja terveysministeriön on pyydettävä hakemuksesta lausunto myös kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydettävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen sekä vakuutusyhtiön valvonnan kannalta.

5 §

Jos vakuutusyhtiö kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, jonka emoyrityksen kotipaikka ei ole Suomessa ja joka ei ole rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ryhmittymä, toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko mainittua ryhmittymää tätä lakia vastaavalla tavalla taikka että vakuutusyhtiön kuuluminen tällaiseen ryhmittymään ei muuten vaaranna yhtiön toiminnan vakautta. Vakuutusyhtiön kuulumisen tässä momentissa tarkoitettuun ryhmittymään katsotaan vaarantavan

yhtiön toiminnan vakauden, jollei voida osoittaa, että ryhmittymän vakavaraisuus, riskikeskittymät, ryhmittymän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä ryhmittymän omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisia vaatimuksia.

2 a luku

Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailta

17 §

Jos ulkomaisesta vakuutusyrityksestä on tullut vakuutusyhtiön tytäryritys eikä vakuutusyhtiö ole tehnyt ilmoitusta hankinnasta tämän lain 7 luvun 8 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 13 §:n mukaisesti, vakuutusyhtiön on ilmoitettava asiasta Vakuutusvalvontavirastolle kolmen kuukauden kuluessa.

3 luku

Vakuutusyhtiön osakkuus

3 §

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien hankkija on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut vakuutusyritys, luottolaitos tai sijoituspalveluyritys tai sellaisen yrityksen emoyritys tai luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta tällaisessa yrityksessä, Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä hankinnasta 2 luvun 2 a §:n 2 momentissa tarkoitettu lausunto kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta.

7 luku

Yhtiön johto

3 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvon-

tavirasto myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhtiön tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhtiön hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Vakuutusyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa vakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on lisäksi oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä tai toimitusjohtajana ei voi olla vajaavaltainen, oikeushenkilö, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

10 luku

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja vastuvelan kattaminen

11 §

Jos vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön konserniin kuuluu luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, konsernitilinpäätös voidaan laatia tämän luvun estämättä siten kuin rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 4 luvussa säädetään, jos se on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

14 luku

Vakuutusyhtiön ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan yrityksen valvonta

3 §

Vakuutusyhtiön ja suomalaisen vakuutusomistusyhteisön on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja Vakuutusvalvontavirastolle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään vakuutusyhtiöstä ja suomalaisesta vakuutusomis-

tusyhteisöstä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan yritykseen silloin, kun virasto on mainitussa laissa tarkoitettu koordinoiva valvontaviranomainen tai virasto muuten suorittaa sille mainitun lain perusteella kuuluvia tehtäviä ja tietojen antaminen on tarpeen virastolle mainitussa laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

4 a §

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu vähintään yksi vakuutusyritys, jolla on kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jos kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvova viranomainen pyytää tarkastusta.

Jos Vakuutusvalvontavirasto aikoo tarkastaa toisessa Euroopan talousalueen valtiossa sijaitsevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu myös suomalainen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistyslain mukainen vakuutusyhdistys, sen on pyydettävä kyseisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

Jos toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalla viranomaisella on tarvetta tarkastaa Suomessa olevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu myös vakuutusyritys, jolla on kotipaikka kyseisessä valtiossa, sen on pyydettävä Vakuutusvalvontavirastolta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontaviraston on täytettävä pyyntö joko suorittamalla tarkastus itse tai antamalla pyynnön esittäneen viranomaisen osallistua viraston suorittamaan tarkastukseen. Vakuutusvalvontavirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan viraston ulkopuolista tilintarkastajaa tai muuta asiantuntijaa.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava toiselle Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalle viran-

omaiselle, jollei virasto mainitun viranomaisen kanssa muuta sovi, oma-aloitteisesti rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvien valvottaviensa vakavaraisuutta, suuria asiakasriskejä ja muita riskikeskittymiä sekä tällaisten valvottavien sisäistä valvontaa ja riskienhallintamenetelmiä koskevat tiedot samoin kuin valvontatoiminnassaan saamansa ryhmittymän rakennetta, taloudellista asemaa, omistusta, johtoa ja organisaatiota, toimintastrategiaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä tiedonkeruujärjestelmää ja sen luotettavuutta koskevat olennaiset tiedot, ryhmittymään kuuluvien yritysten keskinäisiä liiketoimia koskevat tiedot sekä valvottaviaan koskevat merkittävät päätökset sekä valvottavilleen määräämänsä merkittävät seuraamukset. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle muut tai ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot.

14 b luku

Vakuutusryhtysryhmän lisävalvonta

1 §

Tässä luvussa tarkoitetaan:

4) *osakasyrityksellä* emoyritystä tai sellaista oikeushenkilöä, jolla on omistusyhteys toisessa yrityksessä taikka yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen luottolaitostoi-

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

minnasta annetun lain (1607/1993) 5 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

5) *sidosyrityksellä* tytäryritystä tai sellaista yritystä, jossa oikeushenkilöllä on omistusyhteys taikka yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen luottolaitostoinnasta annetun lain 5 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

9) *monialaomistusyhteisöllä* emoyritystä, joka ei ole vakuutusyritys, kolmannen maan vakuutusyritys, ulkomainen jälleenvakuutusyritys, vakuutusomistusyhteisö eikä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyhtiö.

8 §

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalta yritykseltä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 708

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, 9 §:n 3 momentti ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 419/2004, 9 §:n 3 momentti laissa 640/1997 ja 12 § osaksi laissa 51/2002, sekä *lisätään* 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1208/1998 ja 332/2004, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 luku
Yleiset säännökset
 1 §
Lain soveltamisala

momenttia ja 8 §:ää, 15 luvun 25 §:n 3 momenttia, 26 ja 27 §:ää ja 34 §:n 2 momenttia, 16 luvun 13 §:n 4 momenttia, 16 a luvun 9 §:n 4 momenttia sekä 10 ja 13—15 §:ää, 16 b luvun 4 §:n 3 momenttia eikä 18 luvun 9 §:n 2 momenttia.

6 §

Toimilupa

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3, 3 a ja 4 a §:ää, 2 luvun 1 a §:n 2 momenttia, 2 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a §:ää, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa ja 5 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a lukua, 3 luvun 1 §:n 1 momenttia, 1 a, 3, 4 ja 7 §:ää, 7 luvun 1 a §:n 1 ja 2 momenttia, 2, 3 ja 3 a §:ää, 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia, 10 luvun 2, 3 a, 3 b, 4 d ja 7 §:ää, 11 luvun 1 ja 6—14 §:ää, 12 luvun 1 §:n 2 momenttia ja 4 ja 5 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 4 a §:ää, 5 b, 6 ja 7 §:ää, 14 a luvun 7 §:n 4

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että vähintään puolella perustajista on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei sosiaali- ja terveysministeriö myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna yhtiön tehokasta valvontaa eikä yhtiön hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

9 §

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallintoneuvoston jäseneltä ja varajäseneltä sekä hallituksen jäseneltä ja varajäseneltä on ennen valintaa saatava päivätty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään. Mitä vakuutusyhtiölain 7 luvun 1 a §:n 3 ja 4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä sekä osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä säädetään hallituksen jäsenestä, varajäsenestä ja puheenjohtajasta, sovelletaan vastaavasti hallintoneuvoston jäseniin, varajäseniin ja puheenjohtajaan.

12 §

Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä tai toimitusjohtajana ei voi olla vajaavaltainen eikä konkurssissa oleva eikä myöskään henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

Vähintään puolella hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella,

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna yhtiön tehokasta valvontaa eikä yhtiön hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Hallintoneuvoston ja hallituksen kaikkien jäsenten lukumäärästä enemmistön on oltava henkilöitä, jotka eivät ole saman luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutusyhtiön taikka niiden kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä.

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen ei saa olla toisen työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen.

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai hänen sijaisensa ei saa olla luotto- tai rahoituslaitoksen, rahastoyhtiön tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja tai hänen sijaisensa ei saa olla toisen työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 709

Laki**vakuutusyhdistyslain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 12 a luvun 1 §:n 9 kohta, sellaisena kuin se on laissa 952/2000,
muutetaan 1 luvun 6 a §, 2 luvun 1 §:n 2 momentti, 6 luvun 3 §, 10 luvun 4 a §, 11 luvun 8 §, 12 luvun 5 §:n 2 momentti, 12 a luvun 1 §:n 4, 5 ja 10 kohta, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 6 a § laissa 638/2000, 2 luvun 1 §:n 2 momentti ja 11 luvun 8 § laissa 340/2000, 6 luvun 3 § laissa 483/1993 ja mainitussa laissa 340/2000, 10 luvun 4 a §, 12 a luvun 1 §:n 4, 5 ja 10 kohta, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti laissa 952/2000 ja 12 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 81/1999 sekä
lisätään 1 lukuun uusi 6 b §, 6 lukuun uusi 3 a §, 10 luvun 9 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 340/2000, uusi 3 momentti, 12 luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 340/2000, uusi 5 momentti sekä 12 a luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 952/2000, uusi 5 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

6 a §

Tässä laissa tarkoitetaan *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutusyhdistykselle sen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita. Lisäksi palveluyrityksellä tarkoitetaan yhteisöä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai useammalle vakuutusyhdistykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä.

6 b §

Tässä laissa tarkoitetaan *vakuutusomistusyhteisöllä* emoyritystä, jonka pääasiallisena toimintana on hankkia ja omistaa osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat vakuutusyrityksiä, ulkomaisia jälleenvakuutusyrityksiä tai kolmannen maan vakuutusyrityksiä ja joista vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyhdistys. Vakuutusomistusyhteisönä ei kuitenkaan pidetä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) soveltamisalan piiriin kuuluvaa ryhmittymän omistusyhteisöä. Edellä tässä

HE 69/2004
 TaVM 12/2004
 EV 103/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087); EYVL N:o L 035, 11.2.2003, s. 1-27

7 440201/106

pykälässä mainituilla yrityksillä tarkoitetaan tämän lain 12 a luvun 1 §:ssä määriteltyä emoyritystä, tytäryritystä, vakuutusyritystä, ulkomaista jälleenvakuutusyritystä ja kolmannen maan vakuutusyritystä.

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

1 §

Vähintään yhdellä perustajista on oltava asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhdistyksen tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhdistyksen hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

6 luku

Vakuutusyhdistyksen johto

3 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä tästä poikkeusta. Poikkeus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhdistyksen tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhdistyksen hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Vakuutusyhdistyksen hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa vakuutusyhdistystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on oltava hyvämaineisia ja heillä tulee olla sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhdistyksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

Vakuutusyhdistyksen on ilmoitettava edellä 2 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Vakuutusvalvontavirastolle.

Mitä edellä 2—4 momentissa säädetään vakuutusyhdistyksen hallintohenkilöistä, sovelletaan vastaavasti vakuutusomistusyhteisöön.

3 a §

Vakuutusyhdistyksen toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa eivät saa olla vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtajana tai tämän sijaisena.

10 luku

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja vastuvelan kattaminen

4 a §

Vakuutusyhdistyksellä ja vakuutusomistusyhteisöllä on oltava yhdistyksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

9 b §

Jos vakuutusyhdistyksen tai vakuutusomistusyhteisön konserniin kuuluu luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, konsernitilinpäätös voidaan laatia tämän luvun estämättä siten kuin rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 4 luvussa säädetään, jos se on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

11 luku

Voitonjako ja yhdistyksen varojen muu käyttö

8 §

Vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä annettavaa luottoa ja tällaiseen yhteisöön sijoitta-

mista koskevat merkittävät tai periaatteelliset päätökset on tehtävä vakuutusyhdistyksen hallituksessa.

Mitä 1 momentissa säädetään luoton antamisesta, sovelletaan vastaavasti takauksen antamiseen tai muuhun vakuuden asettamiseen toisen antaman luoton maksamisesta.

12 luku

Vakuutusyhdistyksen valvonta

4 §

Mitä 3 momentissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta tarkastaa vakuutusyhdistyksen ja sen tytäryhteisön liikettä ja muuta toimintaa, sovelletaan vastaavasti suomalaiseseen vakuutusomistusyhteisöön ja sen tytäryhteisöön.

5 §

Vakuutusyhdistyksen ja suomalaisen vakuutusomistusyhteisön on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja Vakuutusvalvontavirastolle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuutusyhdistyksestä ja suomalaisesta vakuutusomistusyhteisöstä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan kotimaiseen tai ulkomaiseen yritykseen silloin, kun virasto on mainitussa laissa tarkoitettu koordinoiva valvontaviranomainen tai virasto muuten suorittaa sille mainitun lain perusteella kuuluvia tehtäviä.

12 a luku

Vakuutusyritysryhmän lisävalvonta

1 §

Tässä luvussa tarkoitetaan:

4) *osakasyrityksellä* emoyritystä tai sellaista oikeushenkilöä, jolla on omistusyhteys toisessa yrityksessä taikka yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen luottolaitostoi-

minnasta annetun lain (1607/1993) 5 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

5) *sidosyrityksellä* tytäryritystä tai sellaista yritystä, jossa oikeushenkilöllä on omistusyhteys taikka yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

10) *monialaomistusyhteisöllä* emoyritystä, joka ei ole vakuutusyritys, kolmannen maan vakuutusyritys, ulkomainen jälleenvakuutusyritys, vakuutusomistusyhteisö eikä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyhdistys.

5 §

Tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun vakuutusyhdistyksen lisävalvontaa varten yhdistyksen on laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan sellaiset vakuutusyhdistyksen sidosyritykset, jotka ovat vakuutusyrityksiä, vakuutusomistusyhteisöjä, kolmannen maan vakuutusyrityksiä, ulkomaisia jälleenvakuutusyrityksiä tai luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisia luotto- tai rahoituslaitoksia tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitettuja sijoituspalveluyrityksiä. Lisäksi laskelmassa on otettava huomioon muutkin 2 §:n 4 momentissa tarkoitettuun vakuutusyritysryhmään kuuluvat yritykset siten kuin ministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Laskelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätöstietojen yhteydessä siten kuin virasto tarkemmin määrää.

6 §

Tämän luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun vakuutusyhdistyksen emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön on laadittava lisävalvontaa varten mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan sellaiset emoyrityksen sidosyritykset, jotka ovat vakuutusyrityksiä, vakuutusomistusyhteisöjä, kolmannen maan vakuutusyrityksiä, ulkomaisia jälleenvakuutusyrityksiä

tai luottolaitostoinnasta annetun lain mukaisia luotto- tai rahoituslaitoksia tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluyrityksiä. Lisäksi laskelmassa on otettava huomioon muutkin 2 §:n 4 momentissa tarkoitettuun vakuutusyritysryhmään kuuluvat yritykset siten kuin ministeriön asetuksella tarkemmin säädetään. Jos vakuutusyhdistyksen emoyrityksenä on muu 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu yritys kuin suomalainen vakuutusomistusyhteisö, ryhmään kuuluvan vakuutusyhdistyksen on laadittava kyseinen laskelma. Laskelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätöstietojen yhteydessä siten kuin virasto tarkemmin määrää.

8 §

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalta yritykseltä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä elokuuta 2004.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Widenroos*

N:o 710

L a k i**henkilöstörahastolain muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun henkilöstörahastolain (814/1989) 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 7 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 momentti, 18 §, 27 §:n 1 momentti, 54 §:n 2 momentti ja 60 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 momentti laissa 344/1999, 5 §:n 1 momentti, 27 §:n 1 momentti ja 60 a § laissa 499/2002, sekä 18 § laissa 1145/1999, sekä *lisätään* lakiin uusi 14 a §, 15 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 344/1999, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 17 §:ään uusi 2 momentti ja 53 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Jäsenet ja oikeuskelpoisuus

Henkilöstörahastoon kuuluu yrityksen tai viraston koko henkilöstö, jollei 14 §:stä muuta johdu. Rahastoon voi liittyä jäseniksi myös 14 a §:ssä tarkoitettuja samaan konserniin kuuluvan yrityksen työntekijöitä. Henkilöstörahaston jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti rahaston velvoitteista, eikä jäsenyyteen saada liittää henkilökohtaisia velvoitteita.

5 §

Perustamisedellytykset

Yritykseen tai virastoon, jonka henkilöstöön kuuluu vähintään 30 henkilöä, voidaan perustaa henkilöstörahasto siten kuin tässä laissa säädetään. Rahasto voidaan perustaa myös tällaisen yrityksen tai viraston tulosityksikköön, jonka henkilöstöön kuuluu vähintään 10 henkilöä. Kahteen tai useampaan yritykseen voidaan perustaa yhteinen henkilöstörahasto vain, jos yritykset kuuluvat samaan

konserniin. Tällaiseen konsernirahastoon voi kuulua myös ulkomaisen tytäryrityksen henkilöstö, edellyttäen että sen emoyritys on suomalainen. Myös ulkomaisen yrityksen Suomessa rekisteröidyn sivuliikkeen henkilöstö voi perustaa oman henkilöstörahaston taikka se voi kuulua suomalaisen yrityksen henkilöstön kanssa yhteiseen henkilöstörahastoon, edellyttäen että yritykset kuuluvat samaan konserniin ja niiden henkilöstö saman voittopalkkiojärjestelmän piiriin. Mitä jäljempänä säädetään yrityksen henkilöstöstä, sovelletaan vastaavasti tässä tarkoitettuihin tulosityksiköihin, konserneihin ja sivuliikkeisiin kuuluvaan henkilöstöön.

7 §

Yrityksen tai viraston päätökset

Voittopalkkioerän määräytymisperusteista tai niiden muutoksista yrityksen tai viraston on päätettävä ennen sen ajanjakson alkua, jolta voittopalkkioerä suoritetaan. Erityisestä syystä yritys tai virasto voi pidentää tuota

aikaa kahdella kuukaudella. Voittopalkkioerän määräytymisperusteita koskeva asia on ennen päätöstä käsiteltävä 6 §:ssä säädetyllä tavalla.

13 §

Muut ilmoitukset

Rahaston on ilmoitettava työministeriölle myös voittopalkkioerän määräytymisperusteista ja niiden muutoksista. Jos rahastossa on jäsenenä lain 14 a §:n mukaan rahastoon liittyneitä henkilöitä, rahaston tulee myös näiden osalta esittää selvitys, että rahastoon siirrettäväksi tarkoitetun voittopalkkion määräysperusteet täyttävät lain 2 §:n 2 momentin vaatimukset.

14 a §

Oikeus liittyä rahaston jäseneksi

Rahaston säännöissä voidaan määrätä, että samaan konserniin ja saman voittopalkkiojärjestelmän piiriin kuuluvien yritysten työntekijöillä on oikeus liittyä konsernin piirissä toimivan rahaston jäseneksi, jos kyseiset yritykset rahaston sääntöjen mukaan voisivat olla mukana rahastossa. Liittymisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos rahaston jäsenistä vähintään 50 prosenttia on tämän pykälän perusteella rahastoon liittyneitä. Liittymisen tarkemmista ehdoista ja menettelytavoista määrätään rahaston säännöissä.

Liittyneillä jäsenillä on rahastossa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muillakin jäsenillä.

15 §

Jäsenyyden alkaminen ja päättyminen

Rahastoon 14 a §:n mukaan liittyvien työntekijöiden jäsenyys alkaa liittymistä seuraavan tilikauden alusta. Säännöissä voidaan määrätä muusta ajankohdasta. Jäsenyys alkaa kuitenkin viimeistään rahastoon liittymistä seuraavan konsernin toisen tilikauden alusta.

17 §

Rahasto-osuudet

Rahastoon 14 a §:n mukaan liittyneiden jäsenten tämän lain mukaisesti määräytyneet voittopalkkio-osuudet liitetään, jollei 18 §:stä muuta johdu, heidän rahasto-osuuksiinsa. Rahaston tehtävänä on ilmoittaa liittyneiden jäsenten nimet heidän työnantajyrityksilleen, joiden tulee maksaa edellä mainitut voittopalkkio-osuudet rahastoon. Rahasto-osuuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä.

18 §

Yhteispääoma

Henkilöstörahaston säännöissä voidaan määrätä, että osa rahaston vastaanottamista voittopalkkioeristä ja rahaston ylijäämä tai sen osa voidaan siirtää rahaston yhteispääomaan, jota rahasto käyttää jäsentensä koulutukseen ja muuhun jäseniä yhteisesti hyödyttävään tarkoitukseen. Yhteispääomasiirto koskee myös rahastoon 14 a §:n mukaan liittyneiden voittopalkkio-osuuksia. Jos jäsen käyttää hänelle kuuluvaa 17 a §:ssä säädettyä oikeutta nostaa osuutensa voittopalkkioerään käteisenä, voidaan rahaston säännöissä rajoittaa tällaisen jäsenen oikeutta käyttää hyväksytyyn yhteispääomalla hankittuja jäsenetuja.

27 §

Osuuden suorittaminen työsuhteen ja virkasuhteen päätyttyä

Riippumatta siitä, mitä säännöissä määrätään rahasto-osuuden nostamisesta, osuus on suoritettava neljän kuukauden kuluessa seuraavasta arvonmäärityspäivästä luettuna siitä:

- 1) kun työsuhteen tai virkasuhteen päättymisestä on kulunut yksi yrityksen tai viraston täysi tilikausi jäsenen irtisanottua työsopimuksensa tai virkasuhteensa taikka työnantajan irtisanottua tai purettua jäsenen työsopimuksen tai virkasuhteen työntekijän tai virkamiehen menettelystä johtuvasta syystä;
- 2) kun jäsenen työsuhte tai virkasuhte on päättynyt muusta kuin 1 kohdassa tarkoitusta syystä tai jäsen on kuollut;

3) kun ulkomaisen tytäryrityksen palveluksessa ulkomailla työskennelleen jäsenen työsuhde on päättynyt; tai

4) kun 14 a §:n mukaan rahastoon liittynyt jäsen ei enää kuulu sellaisen voittopalkkiojärjestelmän piiriin, josta voitaisiin siirtää voittopalkkio-osuuksia hänen rahasto-osuuteensa.

53 §

Päätös rahasto-osuuksien siirtämisestä

Jos rahasto-osuuksien siirto tapahtuu saman konsernin sisällä, siirtyvien henkilöiden keskuudessa ei tarvitse järjestää äänestystä rahasto-osuuksien siirrosta eikä siirtyvillä henkilöillä ole oikeutta nostaa rahasto-osuuttaan. Jos rahasto-osuudet saman konsernin sisällä siirretään vastaanottavan yrityksen olemassa olevaan rahastoon, sulautuvan rahaston kokouksen tulee päättää rahasto-osuuksien siirrosta vähintään kahden kolmasosan äänen enemmistöllä.

54 §

Varojen siirtäminen

Jollei 53 §:n 4 momentista muuta johdu, niille siirtyville henkilöille, jotka ovat äänestyksessä vastustaneet rahasto-osuuksien siirtämistä, on suoritettava heidän rahasto-osuutensa siten kuin 27 §:ssä säädetään. Vaatimus tästä on esitettävä rahaston hallitukselle 30

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

päivän kuluessa siitä, kun ehdotus rahasto-osuuksien siirtämisestä on äänestyksessä hyväksytty. Jollei vaatimusta tehdä määräajassa, tässä momentissa tarkoitettujen työntekijöiden rahasto-osuus siirretään uuteen rahastoon.

60 a §

Tietojenantovelvollisuus

Yritys tai virasto on velvollinen antamaan henkilöstörahastolle kaikki ne tiedot, joita tarvitaan rahaston perustamiseen, jäsenrekisterin ylläpitämiseen, rahasto-osuuksien laskentaan ja maksamiseen sekä rahaston muuhun hallintointiin. Jos rahaston jäsenenä on 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun ulkomaisen yrityksen palveluksessa olevia henkilöitä, suomalainen emoyritys ja Suomessa rekisteröity sivuliike ovat velvollisia huolehtimaan, että rahasto saa edellä tarkoitettut tiedot. Jos rahaston jäsenenä on 14 a §:n mukaan rahastoon liittyneitä henkilöitä, tietojenantovelvollisuus on näiden työnantajayrityksillä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2004.

Rahastoon 14 a §:n mukaan liittyneen jäsenen tämän lain mukaisesti määräytynyt voittopalkkio-osuus vuodelta 2004 voidaan siirtää rahastoon ja liittää hänen rahasto-osuuteensa, jos rahaston sääntöihin on tehty tarvittavat muutokset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2004 ja rahaston jäsenyys sääntöjen mukaan alkaa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005.

Ministeri *Antti Kalliomäki*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 697—710, 7 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2004

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904